Borislav Bijelić

Stari đakovački memorandumi

Đakovo, 2007.

Nakladnik
Muzej Đakovštine
Društvo ljubitelja starina Đakovo

Za Nakladnika
Borislav Bijelić
Valentin Markovčić

Autor izložbe
Borislav Bijelić

Tekst kataloga
Borislav Bijelić
Željko Lekšić

Lektor
Hrvoje Miletić

Dizajn naslovnice
Borislav Bijelić
Marinko Hardi

ISBN 978-953-7128-30-2

Grafičko oblikovanje
Hardy, Đakovo

Tisak
Tiskara Budrovci

Naklada 300 primjeraka

CIP

Postoji puno tema kroz koje se može proniknuti u duh jednog vremena, napose u njegove dominantne političke, gospodarske, estetske i druge preferencije. Za spoznaju tih vrijednosti nije se uvijek nužno baviti velikim temama, nije potrebno uvijek proučavati povijesne procese dugog i kratkog trajanja, djelovanje istaknutih povijesnih ličnosti, ratove… Ponekada je dovoljno imati samo dobar uvid u npr. memorandume pojedinih društvenih i gospodarskih subjekata pa da se već iz njih mogu iščitati, na osnovu otisnutih simbola i informacija, neke od vrednota pojedinaca i društava unutar kojih su ti memorandumi rabljeni.

Kako su memorandumi ovoga puta predmet našeg primarnog istraživačkog interesa pokušat ćemo, zbog terminološke jasnoće, ukazati na neke od njegovih osnovnih karakteristika. Drugim riječima, pokušat ćemo, barem kolokvijalno, odgovoriti na pitanje što su to memorandumi?

Memorandum je papir, najčešće formata A-4, ali i manji, a sastoji se od zaglavlja i pisane poruke. Poruke su u pravilu različiti poslovni dopisi, ponajprije obavijesti i računi. Iako i same poruke mogu biti vrlo interesantne, i nadasve instruktivne, posebice s aspekta poslovne komunikacije, ono što daje glavno obilježje memorandumu ipak je njegovo zaglavlje. Na osnovu slike, teksta, boje, veličine i oblika slova zaglavlje bi trebalo proizvesti pozitivan utisak o vlasniku memoranduma, njegovom proizvodu i tvrtki kao takvoj. Ili pak, kazano u duhu vremena u kojem živimo, zaglavlja memoranduma predstavljaju način vizualne prezentacije poslovnog identiteta njihova vlasnika.

Ako iz bilo kojeg razloga taj identitet ne doživimo baš kao grafički naročito uspješan, već i sama činjenica postojanja memoranduma ponekad je dovoljna da pripomogne u nakani da se proizvođač i njegov proizvod barem uoče. A ni to nije malo. Na taj način dobivena vizualna impresija pohranjuje se u neku od moždanih vijuga primaoca poruke, a to onda može biti presudno u nekom budućem odabiru proizvoda kojeg se želi kupiti, ili pak tvrtke s kojom se želi surađivati. Vođeni takvim ambicijama poduzetnici prve polovice prošlog stoljeća u osnovi su već bili anticipirali neke bitne momente modernog marketinga, momente koji su danas opća mjesta u svijetu umjetno stvorenih potreba i imperativa njihove materijalne konzumacije.

•

Izložba «Stari đakovački memorandumi» sadrži stotinjak memoranduma nastalih u prvoj polovici 20 stoljeća, uglavnom između dva svjetska rata. Samo nekoliko memoranduma nastalo je od krajem 19. stoljeća do završetka Prvoga svjetskog rata, odnosno za vrijeme Drugoga svjetskog rata. Po njegovom završetku, zbog ekstremne materijalne oskudice, ali i odsustva tržišnog poslovanja zapadnog tipa, memorandumi su neko vrijeme bili gotovo potpuno izvan uporabe. Njihova ponovna inauguracija u društveni i gospodarski život šire društvene zajednice tijekom šestog desetljeća prošlog stoljeća zasigurno zaslužuje jednu cjelovitu i studioznu elaboraciju.

Za našu izložbu prikupljeni memorandumi potječu iz zbirki Muzeja Đakovštine, kolekcionara Valentina Markovčića i Državnog arhiva iz Osijeka, a prema izvornim vlasnicima podijelili smo ih u četiri skupine, na memorandume obrtnika, trgovaca, pojedinih đakovačkih društava i ostale. S obzirom na veličinu Đakova prve polovice 20. stoljeća - ali i stanja u gospodarstvu te zastupljenosti lokalnih tvrtki u primarnom i tercijalnom

sektoru – kvantitativni pokazatelji ne odstupaju značajnije od naših očekivanja, a slično je i s kvalitetom memorandumskih zaglavlja. Naime, kako je Đakovo bilo prije svega mjesto sitnih obrtnika i trgovaca, nije bilo realno očekivati kako će isti u izradu svojih memoranduma ulagati velika materijalna sredstva. Ulagalo se onoliko koliko se imalo, odnosno onoliko koliko su pojedinci procijenili da će od ove vrste promocije imati koristi. U pravilu, grafički bolje oblikovani memorandumi bili su oni većih i materijalno bolje stojećih tvrtki, ali bilo je i slučaja koji se nisu mogli uklopiti u naznačene okvire.

•

Kao grafički uspjelije memorandume đakovačkih obrtnika treba izdvojiti memorandume Maksa Brucka, Adama Brajera, Matije Kraljevića, Franje Miškovskog, Franje Pfeffera, te naročito Viktora Pejaka, jednog iz plejade starijih đakovačkih fotografa. Pejak se fotografijom počeo aktivno baviti na izmaku prvog desetrljeća prošlog stoljeća. Atelje je imao u kući koja se nalazila u Ulici bana Jelačića, na mjestu gdje se danas nalazi Prolaz Milka Cepelića. Kao fotograf sa nevelikim prihodima Pejak, dakako, nije mogao investirati velika sredstva u izradu svoga memoranduma. Nedostatak sredstava kompenzirao je povećanom kreacijom koja je bila na razini naziva njegovog ateljea («Umjetnički fotografski zavod»).

Makso Bruck, koji je od 1896. godine bio vlasnik tiskare, a potom i knjižare, djelovao je u gospodarstvu grada sve do 1937. godine. Za sve to vrijeme koristio je nekoliko memoranduma. Samo iz 20-ih godina prošlog stoljeća nama su poznata tri, a vjerojatno ih je bilo i više. Zaglavlja njegovih memoranduma bila su na razini visokog poslovnog renomea tvrtke koju je osnovao i uspješno vodio nekoliko desetljeća.

Memorandumi tiskara Matije Kraljevića bili su nešto skromnijeg dizajna. Vjerojatno ih je koristio već oko 1909. godine, neposredno nakon osnivanja tvrtke, no sve do danas oni nam nisu poznati. Prvi nama poznati memorandum tiskan je 1923. godine, a iz istoga desetljeća sačuvana su još dva. Svako novije zaglavlje njegovih memoranduma bilo je grafički kvalitetnije od prethodnog.

Memorandum Biskupijske tiskare iz tridesetih godina nije bio na razini gore spomenutih tiskarskih memoranduma. Kako je njihova izrada bila najizravnije vezana za tiskarski obrt, to tim više čudi što Biskupijska tiskara nije imala zaglavlje koje bi odgovaralo materijalnoj moći Biskupije, ali i činjenici da se radilo o najstarijoj đakovačkoj tiskari.

Od memoranduma ostalih obrtnika treba ukazati, posebno s obzirom da je riječ o «malim» obrtnicima, na zaglavlja sobo-pismoslikara i ličilaca Franje Miškovskog, stolara Adama Brajera i zaglavlja Franje Pfeffera, vlasnika mehaničke radionice , skladišta svih električnih potrebština, te trgovine šivaćih strojeva, kotača i radio aparata. Za Pfeffera možda je interesantno napomenuti da su mu zaglavlja iz 20-ih godina znatno kvalitetnija od onih nastalih desetljeće kasnije. Barem onih koje smo imali prilike vidjeti. Većina njegovih memoranduma izrađeni su u tiskarama Makse Bruka i Matije Kraljevića.

•

Druga skupinu memoranduma čine trgovački memorandumi. Memorandum trgovca Josipa Dolenčića iz 1878. godine najstariji je ne samo trgovački, već uopće izloženi memorandum. Decentnog je zaglavlja i nadasve uzorite trgovačke pedantnosti. Slične atribucije mogu stajati i uz memorandum Filipa Brodta, trgovca koji se bavio uvozom i izvozom tehničkih proizvoda.

Za očekivati je bilo da će memorandumi Josipa Šipsa, dugogodišnjeg uspješnog đakovačkog trgovca koji je imao prepoznatljivu trgovinu u samom centru grada, biti nešto kvalitetniji od memoranduma ostalih, posebice «malih» trgovaca. No, to nije bio slučaj. Dva od tri zaglavlja na njegovim poslovnim računima simpflicirani su gotovo do banalnosti. Treći se doduše ističe, ali ne toliko kvalitetnim grafičkim dizajnom koliko

činjenicom da je tekst zaglavlje na engleskom jeziku. Naime, Josip Šips bio je jedno vrijeme zastupnik kompanije Standard Oil Compani iz Ney Yorka te je, kao njezin legitimni zastupnik, koristio i odgovarajući memorandum spomenute tvrtke.

Od memoranduma ostalih đakovačkih trgovaca treba istaknuti memorandume tvrtke D. Reichsmana i sina, Ladislava Hagera, Ladislava Kerschnera i Rudolfa Bode.

Od četiri Reicshmanova memoranduma niti jedan ne ukazuje na uspješnost ove tvrtke utemeljene još 1867. godine. Izdvojiti možda treba samo onaj čije je zaglavlje pisano, kao i kod Šipsa, stranim, ovoga puta njemačkim jezikom.

Ne toliko dobrom, koliko smionom, karikaturalnom izvedbom, ističe se memorandum trgovca staklom Ladislava Hagera, odnosno njegova sina Bogoslava. Trgovina Hagerovih bila je smještena na korzu, na kućnom broju 6 današnje Ulice Ivana Pavla II. Spomenuti memorandum možda nije riješen na najsretniji način, ali je osebujan, i kao takav izrazito uočljiv.

Kerschnerovi i Bodini memorandumi, a svaki od ovih trgovaca imao ih je po nekoliko, napravljeni su korektno i kao takve treba ih pozicionirati među uspješnije memorandume unutar svoje grupe. Iz zaglavlja Bodinog memoranduma iz 1924. godine saznajemo da je tvrtka utemeljena 1897. godine, da je posjedovala telefon, da je žiro-račun imala kod podružnice Hrvatske eskomptne i mjenjačke banke u Đakovu. Bodina radnja nalazila se u vlastitoj kući u glavnoj gradskoj ulici, na mjestu gdje se danas nalazi trgovina «Borovo».

•

Iz kategorije društvenih memoranduma posebice treba izdvojiti one u vlasništvu Đakovačkog mlina na valjke d.d.. Ovo dioničarsko društvo osnovali su krajem 19. stoljeća Osječani Fischer i Büchner. Od 20-ih godina prošlog stoljeća mlin je promijenio naziv u «Creale» d.d., a nalazio se na putu za Osijek. Za vrijeme Drugoga svjetskog rata na prostoru mlina bio je smješten sabirni logor.

Na osnovu uvida u veći dio đakovačkih memoranduma koji su bili u opticaju između dva svjetska rata čini se da je memorandum Đakovačkog mlina na valjke d.d. bio najkvalitetniji. U njegovom zaglavlju prikazan je cijeli mlinski kompleks, posebno je istaknut njegov zaštitni znak, primjerenim slovnim fondom ispisano je puno ime tvrtke, a u zaglavlju svoje mjesto našlo je i klasje žita. Svi elementi koji čine zaglavlje ovoga memoranduma skladno su ukomponirani u jedinstvenu cjelinu čiju koherentnost nije narušilo ni mnoštvo informacija značajnih za poslovanje tvrtke.

Kako je Đakovački mlin na valjke d.d. imao poslovne kontakte i sa tvrtkama izvan hrvatskog govornog područja memorandumi su mu bili otisnuti, osim na hrvatskom, i na njemačkom jeziku. Po svemu sudeći tiskani su negdje izvan Đakovo, i to najvjerojatnije još prije raspada Austro-Ugarske države.

U neposrednoj blizini gore spomenutog mlina nalazio se i Đakovački paromlin «Sloga». Bio je to prvi đakovački paromlin, a nalazio se na uglu današnje Mihanovićeve i Ulice Vladimira Nazora. Mlin je radio bez prestanka od 60-ih godina 19. stoljeća pa sve do 1945. godine kada je bio zapaljen. Za sve to vrijeme promijenio je nekoliko vlasnika, a memorandum koji izlažemo bio je u vlasništvu Weissa i drugova. Svojim izgledom on se nije značajnije razlikovao od uglavnom bezličnih memoranduma koji su bili u uporabi za vrijeme Drugoga svjetskog rata.

Od ostalih društvenih memoranduma možda treba skrenuti pozornost na nekoliko memoranduma DVD-a Đakovo, jedan inventivno osmišljen memorandum Hrvatskog pjevačkog društva «Preradović» sa lirom kao zaštitnim znakom, te memorandume nekoliko sportskih društava: Hrvatskog sokola, Sokolskog društva, SK «Certisse» i ŠK «Građanskog».

Zaglavlja memoranduma «Certisse» i «Građanskog», za razliku od mnogih drugih memorandumskih zaglavlja iz toga vremena, rađena su u bojama, i to, naravno, klupskim. «Certissin» u plavo-bijeloj, a onaj od «Građanskog» u crveno-bijeloj. Na zaglavlju

memoranduma ŠK «Građanskog» dominira klupski grb, a na «Certissinom» eksplicitna iskazana politička poruka o potrebi očuvanja Jugoslavije.

•

U zadnju grupu memoranduma uvrstili smo sve one koje nismo mogli uklopiti niti u jednu od tri prethodne. Odmah treba reći kako je ta grupa memoranduma najmanja, te da se ničim, pogotovo ne ambicioznim grafičkim rješenjima, ne razlikuje od već viđenih rješenja. To donekle iznenađuje jer u ovoj grupi dominiraju memorandumi prominentnih đakovačkih odvjetnika koji su imali mogućnosti, ali očito ne i potrebu da svoje odvjetničke urede stigmatiziraju kvalitetnim memorandumima. Izrazito skromno bila su riješena zaglavlja memoranduma Ivana Ribara, Antuna Švarcmajera i Marka Vučetića, dok je zaglavlje Ive Kenfelja bilo tek za nijansu kvalitetnije. Od odvjetničkih memoranduma, gledajući s aspekta grafičkog dizajna, vrijedan pozornosti samo je memorandum Vladimira Prebega, dugogodišnjeg uspješnog predstavnika Đakova u županijskoj skupštini Virovitičke županije. Njegov memorandum iz 1902. godine upadljivo je koloriran, a samo zaglavlje izrađeno u suptilnoj secesijskoj maniri.

Memorandumi biskupijskog ordinarijata Đakovo i Dobra biskupije đakovačke iz 1937. i 1942. godine primjeri su permanentno visokog standarda poslovne komunikacije koju, doduše, nije pratio i isti takav standard pri izradi memoranduma. Zaglavlja tih memoranduma odišu jednostavnošću i tek diskretnim grafičkim intervencijama.

Svi ostali memorandumi iz ove grupe uklapaju se u dominantne standarde koji su vrijedili za izradu memoranduma onoga doba. Za pretpostaviti je da su gotovo svi memorandumi koje smo prikupili i predstavili na ovoj izložbi tiskani u đakovačkim tiskarama, a da su, u pravilu, cirkulirali unutar gospodarskih i društvenih subjekata lokalne zajednice. Činjenica da poslovne i druge ambicije tih subjekata najčešće nisu sezale izvan spomenutih okvira daje nam za pravo pretpostaviti kako je upravo to bio jedan od temeljnih razloga suzdržanog ulaganja Đakovčana u vizualnu profilaciju svojih tvrtki.

Borislav Bijelić
Željko Lekšić

obrtnici

UTEMELJENO GOD. 1897.

MAKSO BRUCK
NAKLADNA KNJIŽARA
KNJIGOTISKARA
I KNJIGOVEŽNICA
ĐAKOVO
TELEFON INTERURB BR. 33

Konto kod:
Zadružne banke, Djakovo,
Allgem. Verkehrsbank, Wien.
***
Brzojavi: Bruckdruck.
***

Djakovo, 16./V. 25.

Tit.
Vatrogasno društvo
Djakovo.

Plaćeno D 1.103.- /Hiljadu sto i dva/
za pravljenje tiskanice za

MAKSO BRUCK
ĐAKOVO

KNJIGOTISKARA

M. KRALJEVIĆ - DJAKOVO

Djakovo, dne 6/3 192 7

Notta za g.

Plativo i stalno u Djakovu.

1 Knjiga Zapisnika
prica Tvornica D 175-

M. Kraljević

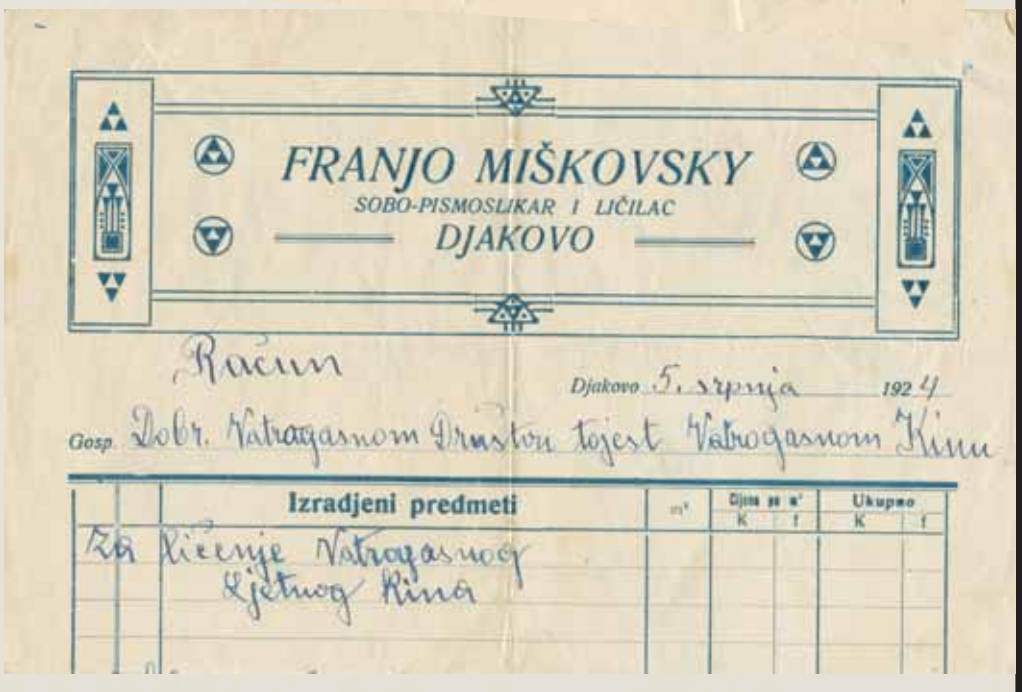
FRANJO MIŠKOVSKY
SOBO-PISMOSLIKAR I LIČILAC
ĐAKOVO

Račun

Djakovo 5. srpnja 1924

Gosp. Dobr. Vatrogasnom Društvu tojest Vatrogasnom Kinu

Izradjeni predmeti	m²	Cijena za m² K	f	Ukupno K	f
Za kićenje Vatrogasnog ljetnog Kina					

Makso Bruck, Knjigotiskara, knjižara, knjigovežnica i tvornica stampiglija, Đakovo, 1927.

M. Kraljević, Knjigotiskara, Đakovo, 1925.

Franjo Miškovsky, Sobo-pismoslikar i ličilac, Đakovo, 1924.

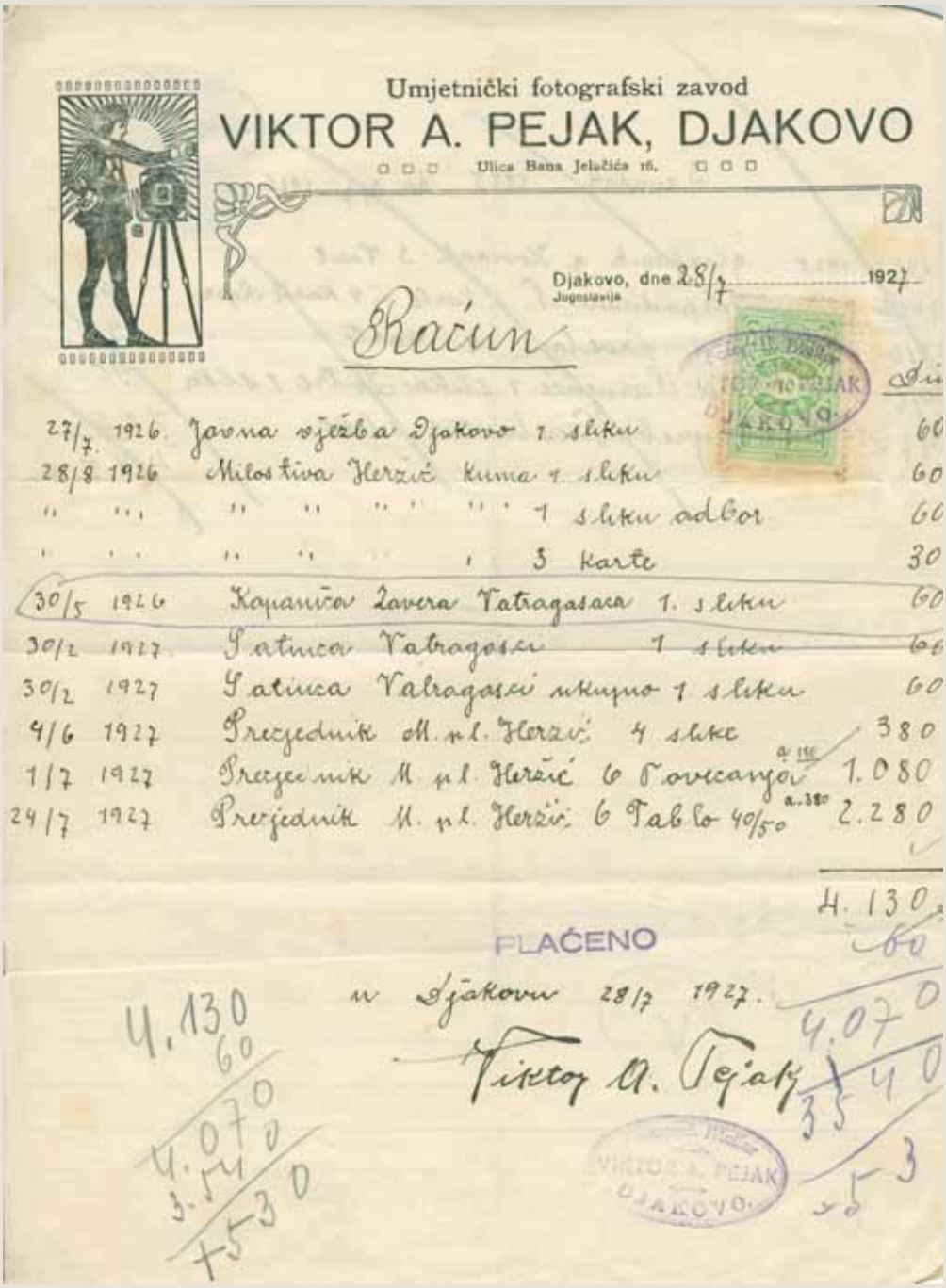

Umjetnički fotografski zavod

VIKTOR A. PEJAK, DJAKOVO

Ulica Bana Jelačića 16.

Djakovo, dne 28/7 1927

Jugoslavija

Račun

27/7 1926	Javna vježba Djakovo	1 sliku	60
28/8 1926	Milostiva Heržić kuma	1 sliku	60
" "	" " " "	1 sliku odBor	60
" "	" " "	3 karte	30
30/5 1926	Kapanićev Zavera Vatrogasca	1 sliku	60
30/2 1927	Gatnica Vatrogasci	1 sliku	60
30/2 1927	Gatnica Vatrogasci skupno	1 sliku	60
4/6 1927	Prezjednik M. pl. Heržić	4 slike	380
7/7 1927	Prezjednik M. pl. Heržić	6 Govedanje	1.080
24/7 1927	Prezjednik M. pl. Heržić	6 Tablo 40/50	2.280

H. 130

60

PLAĆENO

u Djakovu 28/7 1927.

Viktor A. Pejak

4.130 60 / 4.070 / 3.540 / +530

4.070 / 3540 / +530

Staro zlato i srebro se zamjenjuje.

Pogodna kupnja briljantnog nakita.

Mijo Halasz, Djakovo.

Urar, draguljar i zlatar

Veliko skladište svih vrsti zlatnih, srebrnih i kinosrebrnih stvari, izbor svakovrsnih švicarskih džepnih, salonskih i kuhinjskih ura. Prikladnih darova za mladence i ura njihalica.

ZA NOVE URE JAMČIM DVIJE GODINE

Vlastita radionica za popravke. Preradba svakovrsnog nakita.

Viktor A. Pejak,
Umjetnički
fotografski zavod,
Đakovo, 1927.

Mijo Halasz,
Urar i draguljar.
Đakovo, ?

Mehanička radiona i skladište svih električnih potrepština
Trgovina šivaćih strojeva i kotača
FRANJO PFEFFER, DJAKOVO
Brod n/S Trumbićeva 5. Osijek, Strosmajerova 4.
Brzojavi: Pfeffer, Djakovo
Račun br.
Djakovo, 26/XII 192 7
Dobrovolno Vatrogasno-Društvo, Djakovo.
Narudže br.
Vaš br.
Dostavnica br.
Str.
DJAKOVO, dne 2.rujna 1927.
RAČUN knjigotiskare, knjižare, knjigovežnice i tvornice stampigija
MAKSA BRUCKA U DJAKOVU
ZASTUPSTVO ZAGREBAČKE TVORNICE PAPIRA
GLAVNO ZASTUPSTVO LEONHARDIJEVE TINTE
Dobrovoljno Vatrogasno društvo, DJAKOVO
Dan | Količina | Platilo i tuživo u Djakovu | Broj | Cijena D. P. | Iznos D. P.
10 27. Siječanj 13.50 ar. Koncept pap. 25 12.50
Veljača 7. 20 ar. " "
KNJIGOTISKARA I NAKLADNA KNJIŽARA
MAKSO BRUCK, DJAKOVO
Djakovo, 15. travnja 1929.192
Fol
Gosp. Tit. Dobrov. Vatrogasno društvo, Djakovo.
100 Fascikla za muzikalije, Braunpapir 1.50 150 -
100 " " " " 1.- 100 -
2 knjige po 50 list. lin. kancel. plav. brož. 15.- 30 -
Dinara 280 -
PLAĆENO
50.-

Franjo Pfeffer, Mehanička radiona i skladište svih električnih potrepština – Trgovina šivaćih strojeva i kotača, Đakovo, 1927.

Makso Bruck, Nakladna knjižara, knjigotiskara i knjigovežnica, Đakovo, 1927.

Makso Bruck, Knjigotiskara i nakladna tiskara, Đakovo, 1929.

Adam Brajer, Stolarija za gradnju i pokučstvo, Đakovo, 1927.

Mato Lay, Sedlar i tapetar, Đakovo, 1927.

Franjo Kindl, krojač, Đakovo, 1925.

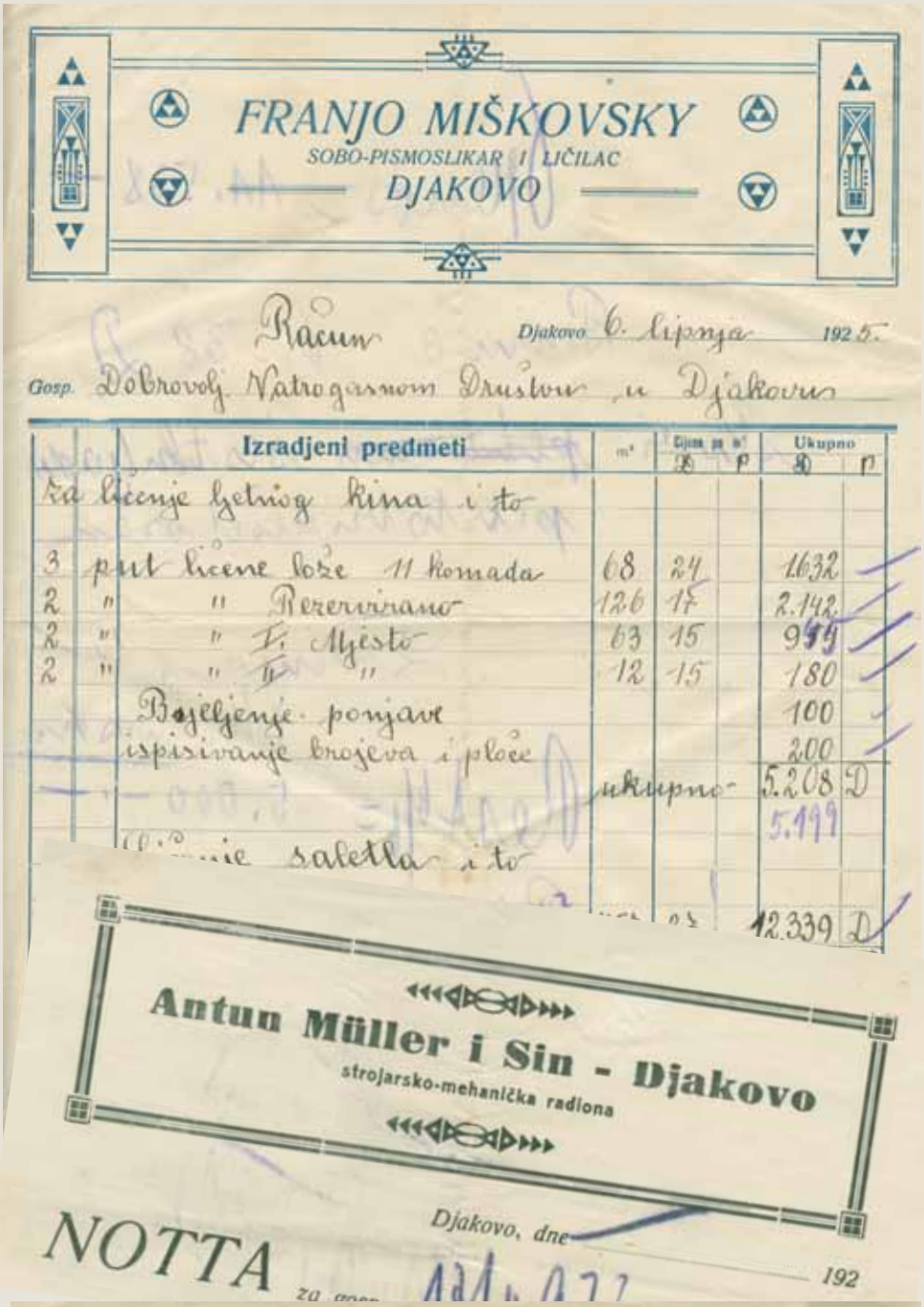

FRANJO MIŠKOVSKY
SOBO-PISMOSLIKAR I LIČILAC
DJAKOVO

Račun Djakovo 6. lipnja 192 5.

Gosp. Dobrovolj. Vatrogasnom Društvu u Djakovu

	Izradjeni predmeti	m²	Cijena za m² D	P	Ukupno D	P
	Za ličenje ljetnog kina i to					
3	put lićene lože 11 komada	68	24		1632	
2	" " Rezervirano	126	17		2.142	
2	" " I. Mjesto	63	15		945	
2	" " II "	12	15		180	
	Bojeljenje ponjave				100	
	ispisivanje brojeva i ploče				200	
			ukupno		5.208	D
					5.199	
	ie salette i to					
					12.339	D

Antun Müller i Sin - Djakovo
strojarsko-mehanička radiona

Djakovo, dne 192

NOTTA za gmaz

FERDO PLETZ
bravarska radiona
Djakovo.

Djakovo 26/II 192 5

Račun

Dvb. Vatrogasno Društvo, Djakovu

		K	I
	Jedno jako željezno bure nar.		
	odjeno, i na kola montirano.		
	Sadrži istug 1·114 lit.		
	Težina 252 Kg. pr D. 12·50 =	3.150	din

Odl. Velest

Zakonsko pravo
F. Pletz

Ferdo Pletz
2701 Bravar
Djakovo

Franjo Miškovsky,
sobo-pismo slikar i ličilac,
Đakovo, 1925.

Antun Müller i sin,
Strojarsko-mehanička
radiona, Đakovo, ?.

Ferdo Pletz,
Bravarska radionica,
Đakovo, 1925.

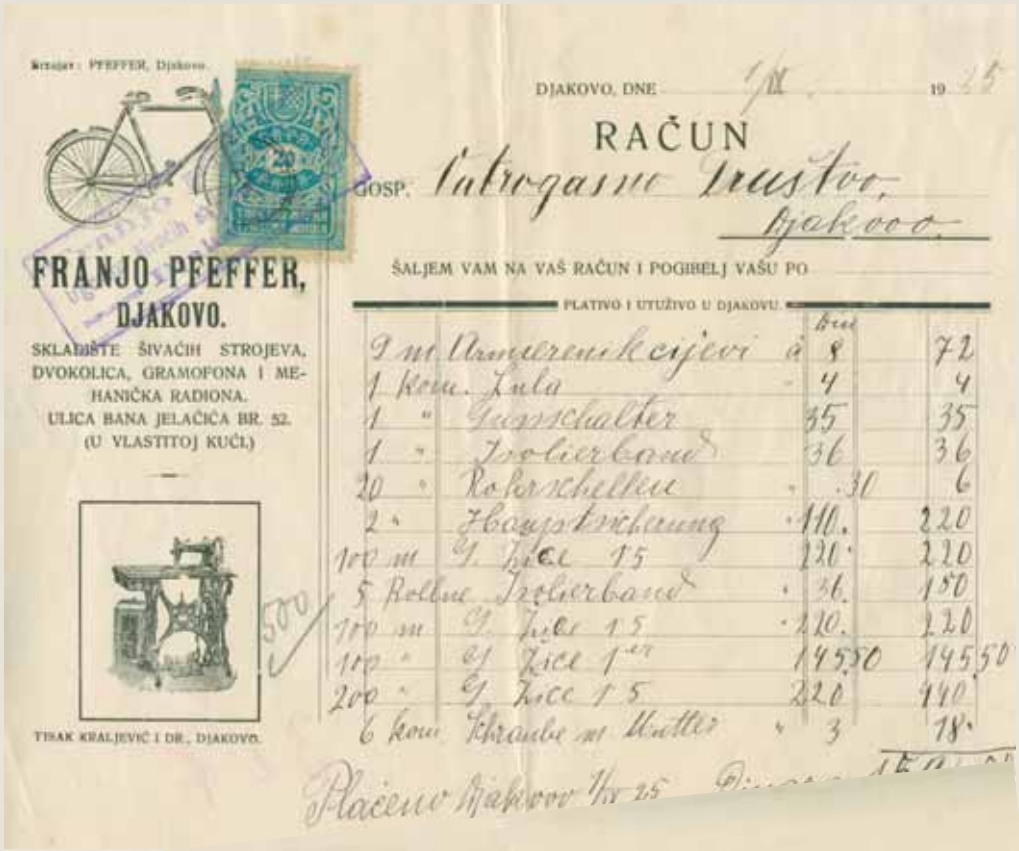

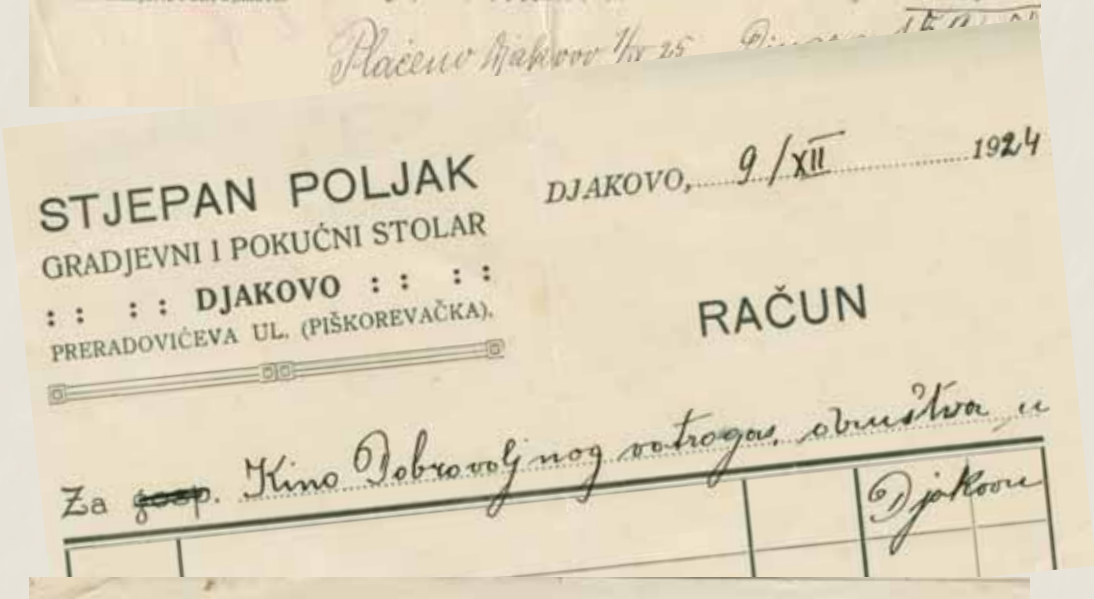

Franjo Pfeffer, Skladište šivačih strojeva, dvokolica, gramofona i mehanička Radiona, Đakovo, 1925.

Stjepan Poljak, Gradjevni i pokućni stolar, Đakovo, 1924.

Sredotočna pecara žeste, Đakovo, 1924.

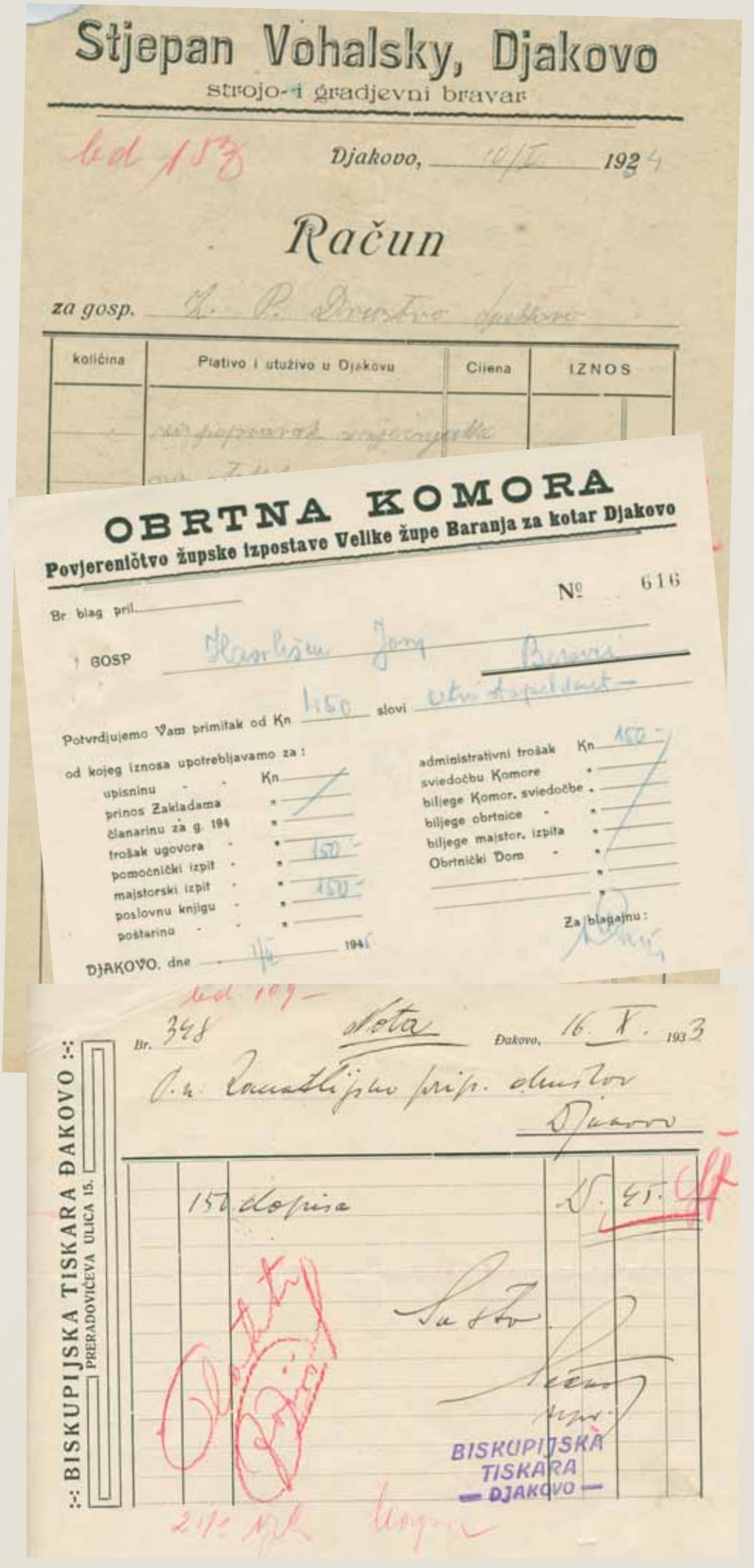
Stjepan Vohalsky
strojo-i gradjevni bravar
Djakovo,
Račun
za gosp.
količina
Plativo i utuživo u Djakovu
Cijena
IZNOS
OBRTNA KOMORA
Povjereništvo županske izpostave Velike župe Baranja za kotar Djakovo
Br. blag. pril.
No 616
GOSP
Potvrdjujemo Vam primitak od Kn 150 slovi
od kojeg iznosa upotrebljavamo za:
upisninu - - Kn
prinos Zakladama "
članarinu za g. 194 "
trošak ugovora - "
pomoćnički izpit - "
majstorski izpit - "
poslovnu knjigu - "
poštarinu - - "
administrativni trošak Kn 150
svjedočbu Komore "
biljege Komor. svjedočbe "
biljege obrtnice - "
biljege majstor. izpita "
Obrtnički Dom - "
Za blagajnu:
DJAKOVO, dne
1945
BISKUPIJSKA TISKARA ĐAKOVO
PRERADOVIĆEVA ULICA 15.
Br. 348
Đakovo, 16. X. 1933
BISKUPIJSKA TISKARA — ĐAKOVO —

Stjepan Vohalsky, Strojo i gradjevni bravar, Đakovo, 1924.

Obrtna komora – Povjereništvo županske izpostave Velike župe Baranja za kotar Đakovo, Đakovo, 1945.

Biskupijska tiskara Đakovo. Đakovo, 1933.

trgovci

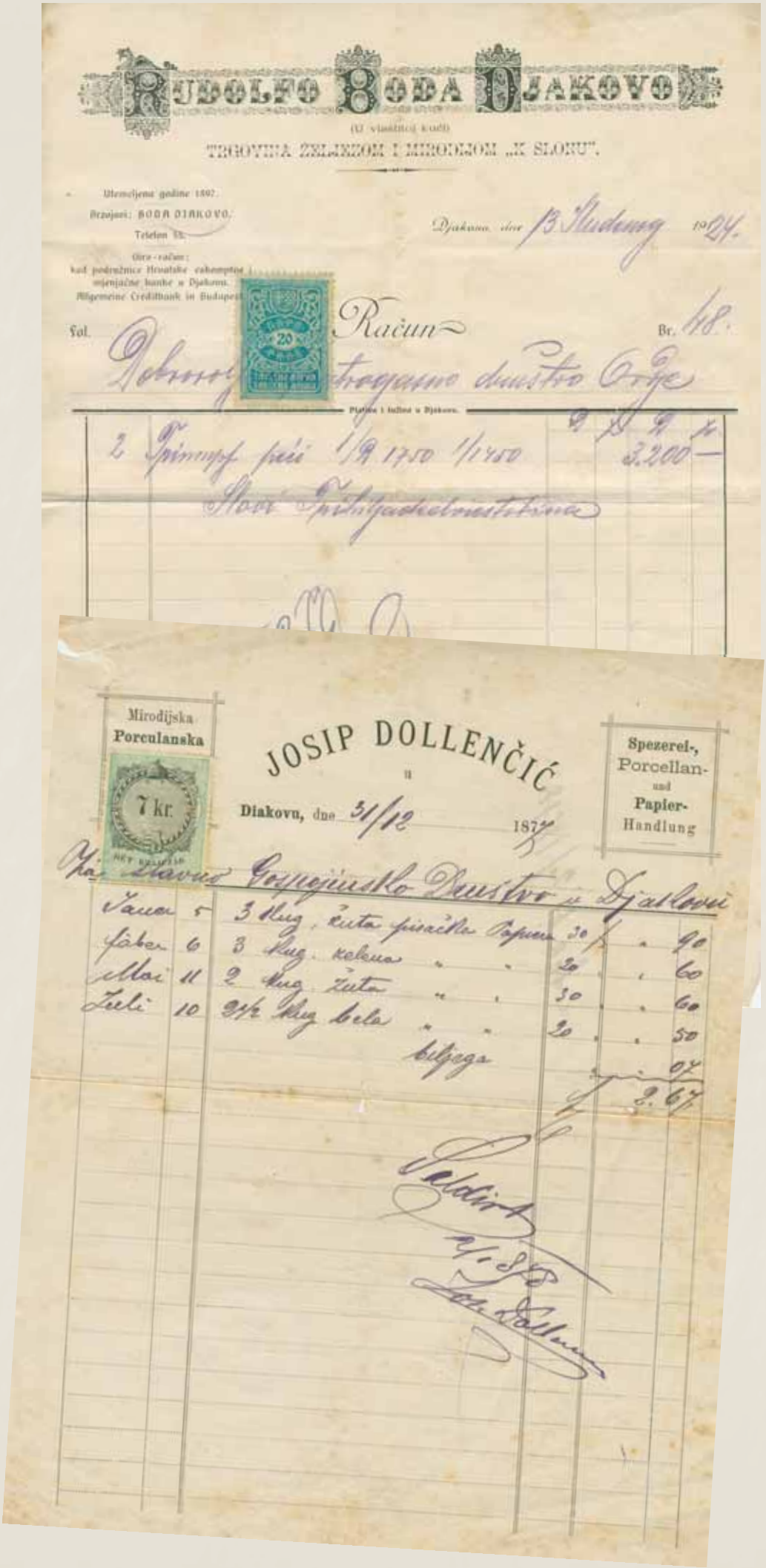
RUDOLFO BODA ĐAKOVO

(U vlastitoj kući)

TRGOVINA ŽELJEZOM I MIRODIJOM „K SLONU".

Utemeljena godine 1897.

Brzojavi: BODA ĐAKOVO.

Telefon 33.

Giro-račun:
kod podružnice Hrvatske eskomptne i
mjenjačne banke u Đakovu.
Allgemeine Creditbank in Budapest.

Đakovu, dne 13 Studeny 1924.

Fol. Račun Br. 48.

Platiše i inšlost u Đakovu.

2 Spinnyf peći 1/9 1750 1/1750 3.200—

Stara Spitaljachelmestrina

Mirodijska Porculanska

7 kr.

JOSIP DOLLENČIĆ

u

Đakovu, dne 31/12 1877

Spezerei-, Porcellan- und Papier-Handlung

Ha Slavno Gospojinsko Društvo u Djakovi

Ianuar	5	3 Klg. žuta špiračka Papura	30	90
Faber	6	3 Klg. rakena "	20	60
Mai	11	2 Klg. žuta "	30	60
Juli	10	2½ Klg bela "	20	50
		bilježga		07
				2.67

Rudolfo Boda, Trgovina željezom i mirodijom «K slonu», Đakovo, 1924

Josip Dollenčić, Spezerei, porcellan i papier handlung, Đakovo, 1878.

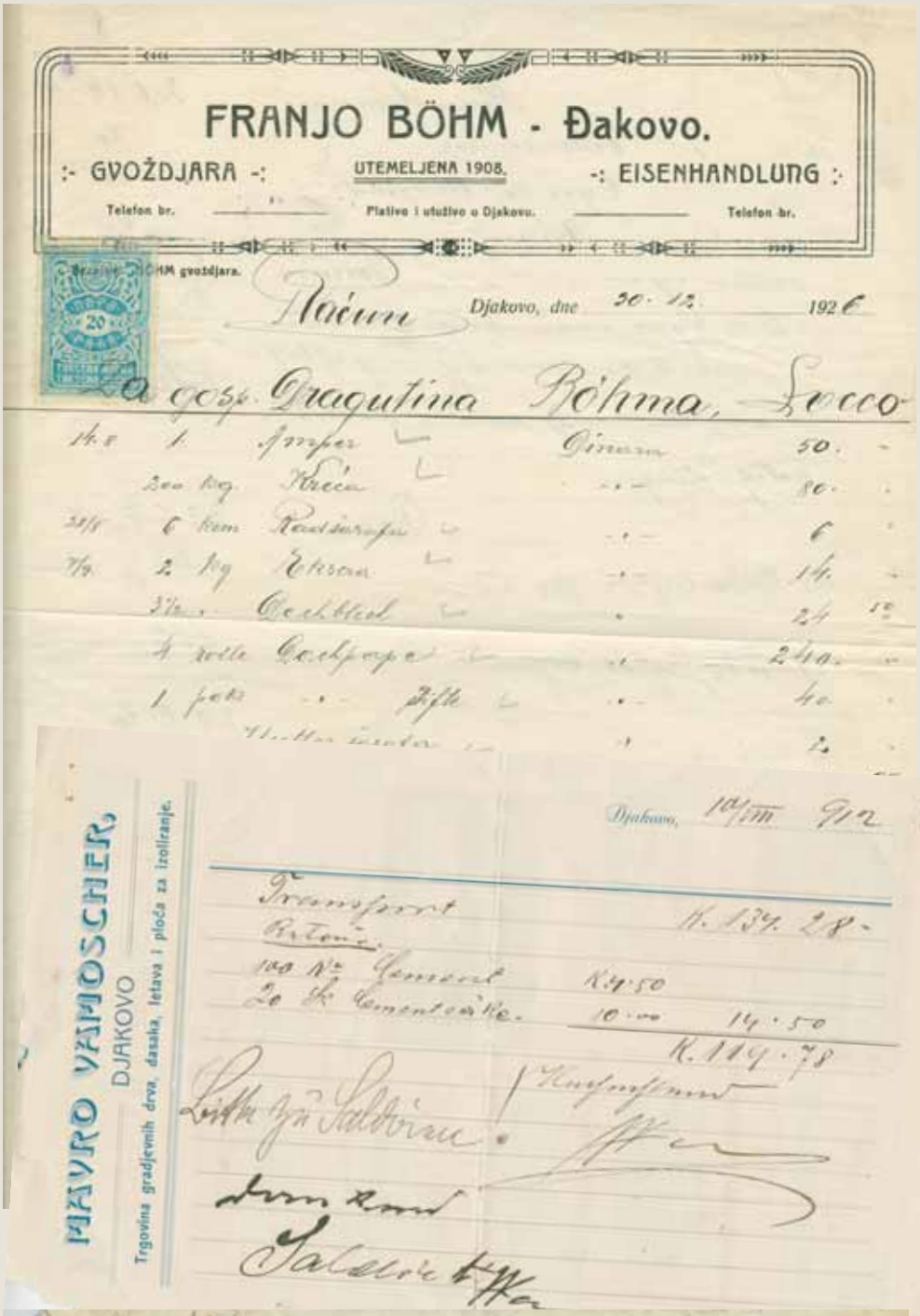

FRANJO BÖHM - Đakovo.

:- GVOŽDJARA -: UTEMELJENA 1908. -: EISENHANDLUNG :-

Telefon br. Platno i utužno u Djakovu. Telefon br.

Djakovo, dne 30. 12. 1926

Račun

a gosp. Dragutina Böhma, Locco

MAVRO VAMOSCHER
DJAKOVO
Trgovina gradjevnih drva, daska, letava i ploča za izolriranje.

Djakovo, 14/III 912

Transport K. 134.28

Cement K 4·50

K. 114·78

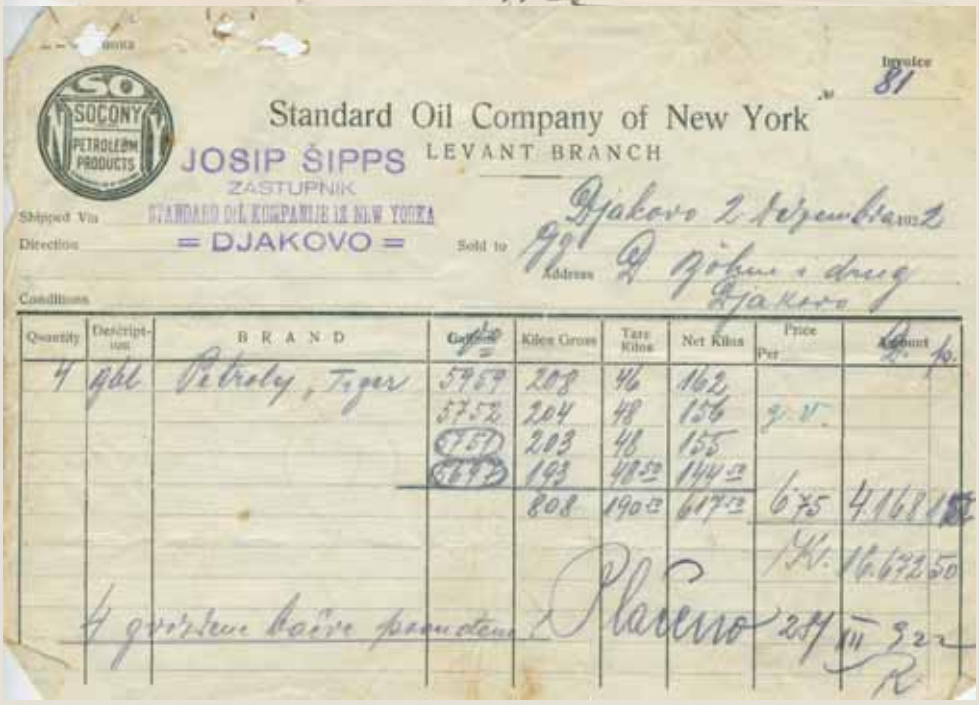

Invoice № 81

Standard Oil Company of New York
LEVANT BRANCH

JOSIP ŠIPPS
ZASTUPNIK
STANDARD OIL KOMPANIJE IZ NEW YORKA
= DJAKOVO =

Djakovo 2 Septembra 1922

Sold to

Address

Quantity	Description	BRAND	Gallons	Kilos Gross	Tare Kilos	Net Kilos	Price Per	Amount
4	Fäss	Petroly „Tiger"	57·57	208	46	162		
			57·52	204	48	156		
			(1·50)	203	46	155		
			(1·75)	193	48	144		
				808	190	617	675	4168
							Kr.	16.672·50

4 gvozdene bačve ponudene Slavonia 25/III 922

Franjo Böhm, Gvoždjara, Đakovo, 1926.

Josip Šips, Zastupnik Standard oil kompanije iz New Yorka, Đakovo, 1922.

TRGOVINA PORCULANA I STAKLA
JAKOB SILBERBERG
veliko - na malo ĐAKOVO Utemeljena 1902. g.

DJAKOVO, dne 29/9. 193 3

RAČUN

GOSP Zanatsko pripomoćno društvo Djakovo

Datum		PREDMET	Komad Din	p	IZNOS Din	p
	4	Jenjera za matraice Kola ušatkio	24.-		Din 96.-	

D. REICHSMANA SIN
ĐAKOVO

Tekući broj 278

Djakovo, 27/4 1923

Gosp. Zanatski Pomoć

Filip Brodt, Djakovo.
Uvoz i izvoz tehničkih proizvoda.
Zastupstvo: Kolinskih boja „3 Ruže“

Djakovo, 20 August 18

Račun

Za gosp. Jacob Spors Osijek I.
Briefhof

10 # 1.400.- Briefe 3 Rosen
Russische Farben 1 Brief 22 308.-
Porto Packung 5.-
Dankend 313.-
bestätigen

Jakob Silberberg,
Trgovina na veliko i
malo, Đakovo, 1933.

D. Reichsman Sohn,
Đakovo, 1923.

Filip Brodt,
Uvoz i izvoz tehničkih
proizvoda, Đakovo, 1918.

TRGOVINA ŽELJEZA I MJEŠOVITE ROBE

LADISLAV KERSCHNER, ĐAKOVO

INDUSTRIJA KREČA, PRODAJA CEMENTA, PIJESKA, ŠLJUNKA, LJEPENKE ZA IZOLIRANJE ZIDA I POKRIVANJE KROVOVA NA VELIKO I MALO

*

Račun

Đakovo, dne 14/10 1926

P. n. Gosp. Gragutin Bihuk i Drug Đakovo.

1926		Plativo i utuživo u Đakovu	Cijena Din.	p	Iznos Din.	p
14/8	15	mrkove pijeska po Šomodi	12	-	180	-
29.	3	" " - "	12	-	36	-
11/10.	30	kg. Kreča			30	-
"	2	mrkova pijeska			24	-
12	2	" "			24	-

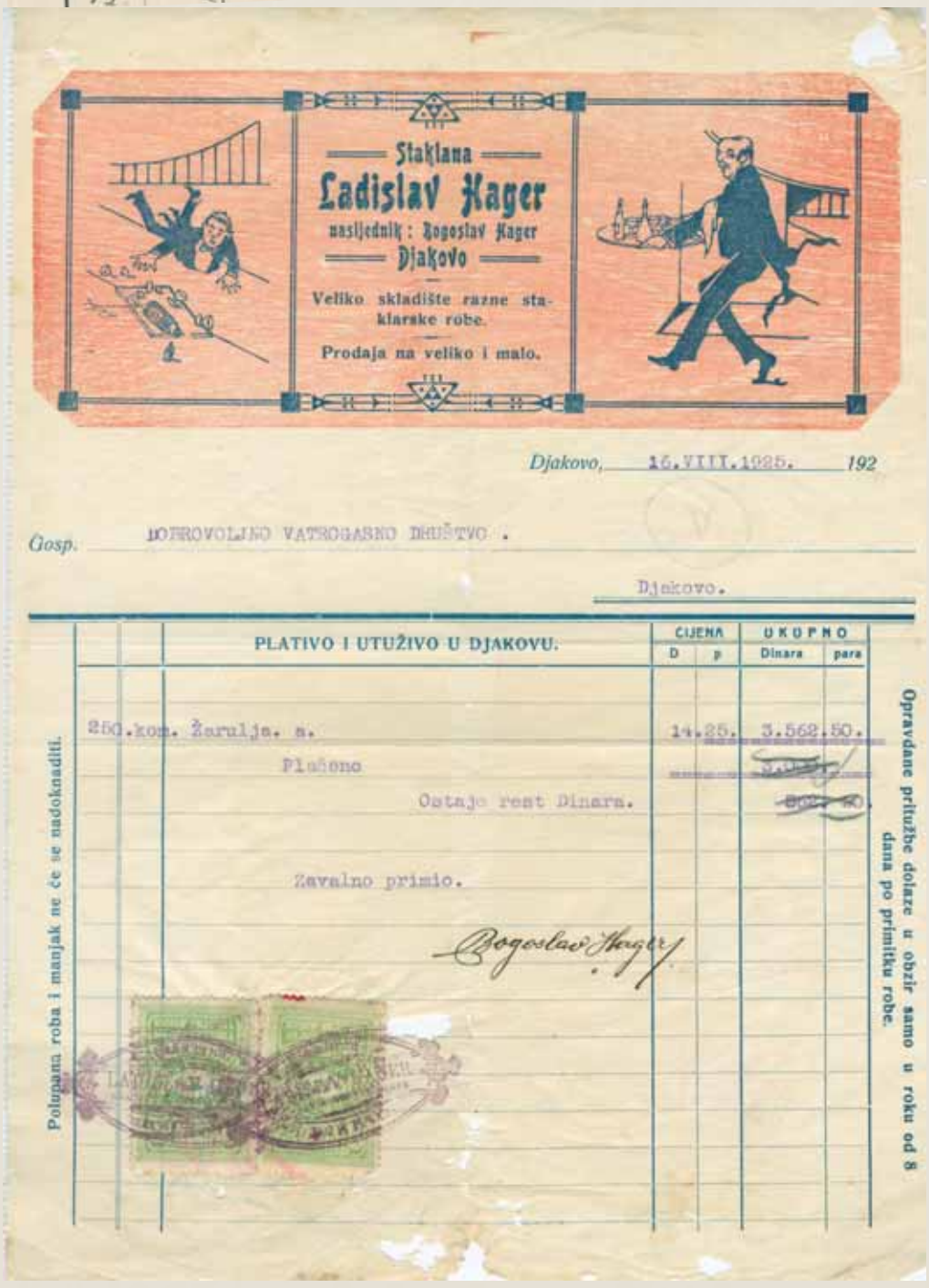

Staklana

Ladislav Hager

nasljednik: Bogoslav Hager

Đakovo

Veliko skladište razne staklarske robe.

Prodaja na veliko i malo.

Đakovo, 15.VIII.1925. 192

Gosp. DOBROVOLJNO VATROGASNO DRUŠTVO .

Đakovo.

PLATIVO I UTUŽIVO U DJAKOVU.	CIJENA D	p	UKUPNO Dinara	para
250.kom. Žarulje. s.	14.	25.	3.562.	50.
Plaćeno				
Ostaje rest Dinara.				

Zavalno primio.

Bogoslav Hager

Polupana roba i manjak ne će se naknaditi.

Opravdane pritužbe dolaze u obzir samo u roku od 8 dana po primitku robe.

Ladislav Kerschner, Industrija kreča, prodaja cementa, pijeska, šljunka, ljepenke za izradu zida i pokrivanje krovova na veliko i malo, Đakovo, 1926.

Ladislav Hager, Veliko skladište razne staklarske robe, Đakovo, 1925.

Bol. br. 1719
Rač. br. 365

Samo izravno na nas upravljena plaćanja priznajemo valjanim.

ĐAKOVAČKI MLIN NA VALJKE
DIONIČARSKO DRUŠTVO

Telefon broj 2.
DIOMLIN ĐAKOVO.
ŽIRO-RAČUN:
HRV.-SLAV. ZEMALJ. HIPOTEK. BANKA, PODRUŽNICA OSIJEK.
NARODNA BANKA S. H. S. OSIJEK.
POŠTANSKI ČEKOVNI URED Br.
KR. UG. POŠT. ŠTEDIONICA Br.
AUSTR. POŠT. ŠTEDIONICA Br.
SUS.-HRVC. POŠT. ŠTEDION. Br.

TVORNICA KEKSA I HRANIVIH PROIZVODA

Đakovo dne 19. jula 1923.
(JUGOSLAVIJA)

DRAGUTIN BÖHM i dr.

LOCO.

Glasom podijeljenoga nam naloga otpremili smo dne 19.p. mj. za Vaš račun i na Vašu opasnost na xxxxxx Vas c. naslov pošiljci sljedeću robu, te molimo da nam izvolite namiriti iznos računa. U nadi da će Vam pošiljka u redu stići, očekujemo rado Vaše ovo cijenjene naloge i preporučujemo se

poštovanjem

Račun

DJAKOVAČKI MLIN NA VALJKE DIONIČARSKO DRUŠTVO
TVORNICA KEKSA I HRANIVIH PROIZVODA

PLATIVO I UTUŽIVO U ĐAKOVU

OZNAKA	OMOT Sanduk	OMOT Karton broj	OMOT Karton po	VRST ROBE	TEŽINA kg	TEŽINA dkg	CIJENA po kartonu ili kg	IZNOS D	IZNOS
		7	12	kom. DELTA			30.-	210.-	

PLAĆENO 10/VIII 1923 Đakovo

T. K. D. M.

ZA SLUČAJ NASTALE PUTEM NE ODGOVARAMO.

DJAKOVAČKI PAROMLIN „SLOGA“
WEISS I DRUGOVI
ĐAKOVO

TELEFON BROJ 45.

Brz. naslov:
SLOGA ĐAKOVO

Đakovo, 3. ožujka 1.943.

P.n.

Trgovinsko Velesbrtna Komora;

O s i j e k .

Na Vaš c.upit od 1.o.mj.,čast nam je dostaviti Vam ovdje traž
ene podatke o našim radnicima:
ad 1/ zapošljujemo 25 radnika muških.Ženskih nemamo uposlenih.
ad 2/ nepotrebnih radnika nemamo.
ad 3/ nemamo potreba za novim radnicima.

Stavljajući Vam gornje podatke ostajemo uz pozdrav:

ZA DOM SPREMNI !

ĐAKOVAČKI PAROMLIN „SLOGA“
Weiss i drugovi

Đakovački mlin na valjke, Tvornica keksa i hranivih proizvoda, Đakovo, 1923.

Djakovački paromlin «Sloga» - Weiss i drugovi, Đakovo, 1943.

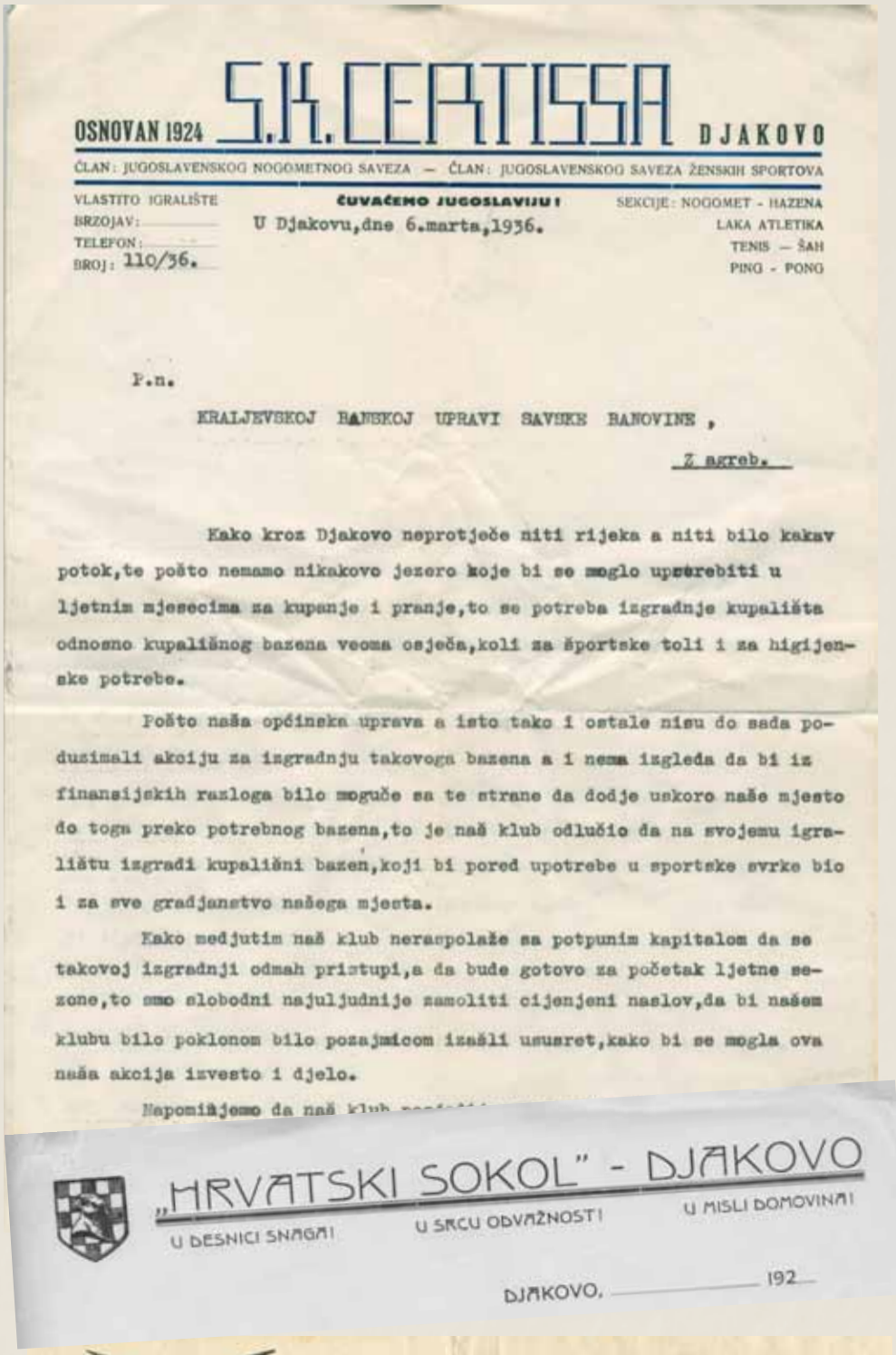

OSNOVAN 1924 **S.K. CERTISSA** ĐAKOVO

ČLAN: JUGOSLAVENSKOG NOGOMETNOG SAVEZA — ČLAN: JUGOSLAVENSKOG SAVEZA ŽENSKIH SPORTOVA

VLASTITO IGRALIŠTE
BRZOJAV:
TELEFON:
BROJ: 110/36.

ČUVAČEMO JUGOSLAVIJU!

U Djakovu, dne 6. marta, 1936.

SEKCIJE: NOGOMET - HAZENA
LAKA ATLETIKA
TENIS — ŠAH
PING - PONG

P.n.

KRALJEVSKOJ BANSKOJ UPRAVI SAVSKE BANOVINE,

Zagreb.

Kako kroz Djakovo neprotječe niti rijeka a niti bilo kakav potok, te pošto nemamo nikakovo jezero koje bi se moglo upotrebiti u ljetnim mjesecima za kupanje i pranje, to se potreba izgradnje kupališta odnosno kupališnog bazena veoma osjeća, koli za športske toli i za higijenske potrebe.

Pošto naša općinska uprava a isto tako i ostale nisu do sada poduzimali akciju za izgradnju takovoga bazena a i nema izgleda da bi iz finansijskih razloga bilo moguće sa te strane da dodje uskoro naše mjesto do toga preko potrebnog bazena, to je naš klub odlučio da na svojemu igralištu izgradi kupališni bazen, koji bi pored upotrebe u sportske svrke bio i za sve gradjanstvo našega mjesta.

Kako medjutim naš klub nerasplaže sa potpunim kapitalom da se takovoj izgradnji odmah pristupi, a da bude gotovo za početak ljetne sezone, to smo slobodni najuljudnije zamoliti cijenjeni naslov, da bi našem klubu bilo poklonom bilo pozajmicom izašli ususret, kako bi se mogla ova naša akcija izvesto i djelo.

Napominjemo da naš klub

„HRVATSKI SOKOL" - ĐAKOVO

U DESNICI SNAGA! U SRCU ODVAŽNOST! U MISLI DOMOVINA!

ĐAKOVO, _____ 192_

SOKOLSKO DRUŠTVO U ĐAKOVU

Broj 236/1934. Đakovo, dne 14. juna 1934.

Bratsko
Sokolsko društvo
Čepin.

Na bratski poziv od 8. juna og. broj 138-34. naopćujemo bratskom ukalovu, da nam je nanogude doći na javnu vježbu, koju to društvo priredjuje, pošto se veliki dio naših vježbačai vježbačica spremaju na slet u Sarajevu, te su stalno zaposleni. (Osim toga isti nemaju toliko novcaa na raspolaganju.) Molimo bratski naslov da nam to ne uzme za zlo, jer će i [illegible], da nam je to nada nanogude.

Tajnik: Starešina:

S.K. Certissa, Đakovo, 1936.

Hrvatski sokol, Đakovo, ?.

Sokolsko društvo u Đakovu, Đakovo, 1934.

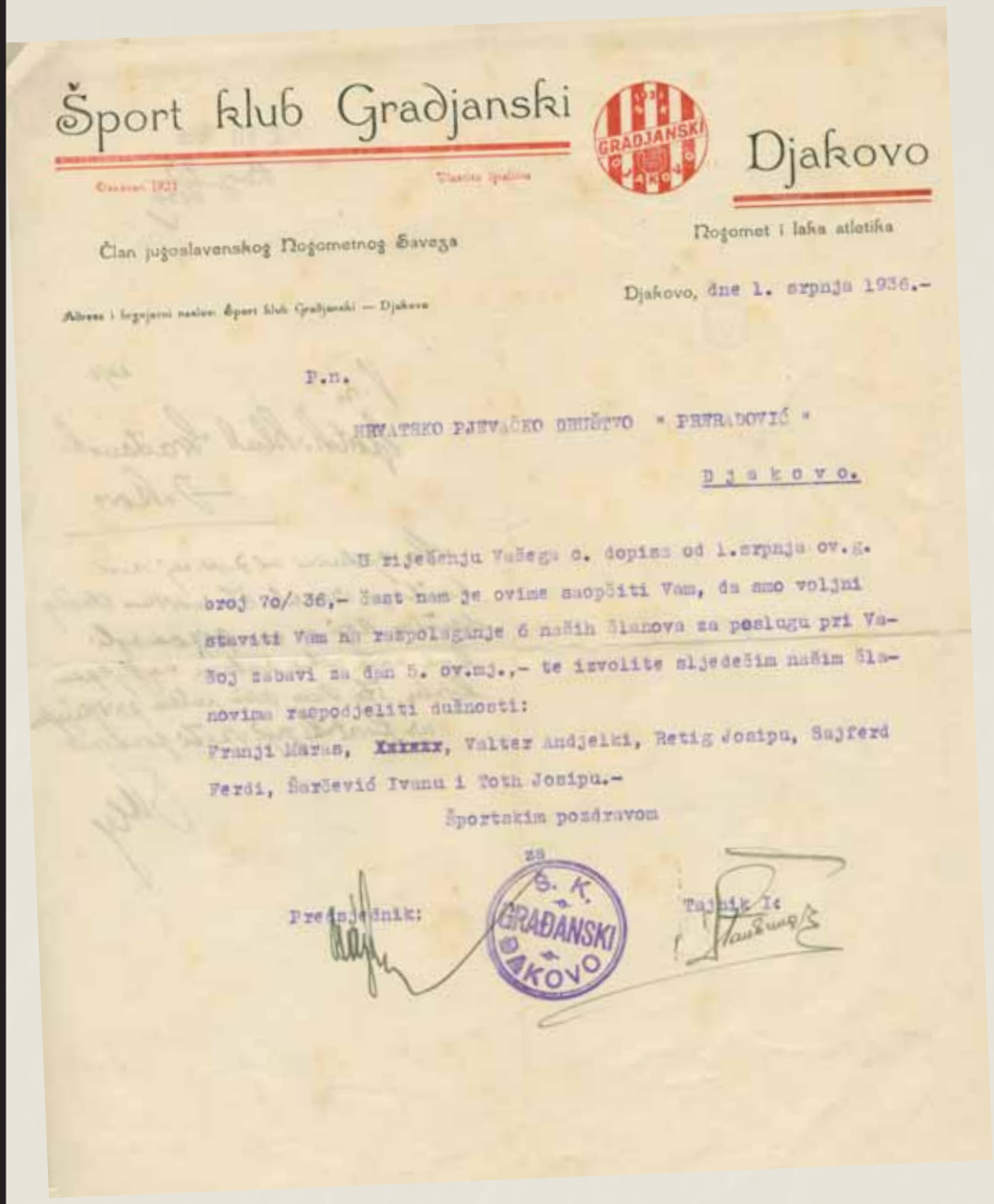

Šport klub Gradjanski
Djakovo

Član jugoslavenskog Nogometnog Saveza

Nogomet i laka atletika

Djakovo, dne 1. srpnja 1936.-

P.n.

HRVATSKO PJEVAČKO DRUŠTVO « PRERADOVIĆ »

Djakovo.

U rješenju Vašeg c. dopisa od 1.srpnja ov.g. broj 70/ 36,- čast nam je ovime naopćiti Vam, da smo voljni staviti Vam na raspolaganje 6 naših članova za poslugu pri Vašoj zabavi za dan 5. ov.mj.,- te izvolite sljedećim našim članovima raspodjeliti dužnosti:

Franji Maras, Xxxxx, Valter Andjelki, Retig Josipu, Sajferd Ferdi, Šarčević Ivanu i Toth Josipu.-

Športskim pozdravom

Predsjednik:

Tajnik Ic

Sport klub Gradjanski, Đakovo, 1936.

ZADRUŽNA GOSPODARSKA BANKA D. D.
PODRUŽNICA DJAKOVO

CENTRALA: LJUBLJANA

Djakovo, 25./7. 192 3.

Gn. Dragutin Böhm i drug,

Djakovo.

Primili smo Vaš c. dopis od ./. te knjižimo

	Na Vaš teret	Valuta	U Vašu korist
Za uplaćenih nam u gotovome.		25./7.	Din. 4.000.--

Vele štovanjem.

Zadružna gospodarska banka d.d., Podružnica Djakovo, Đakovo, 1923.

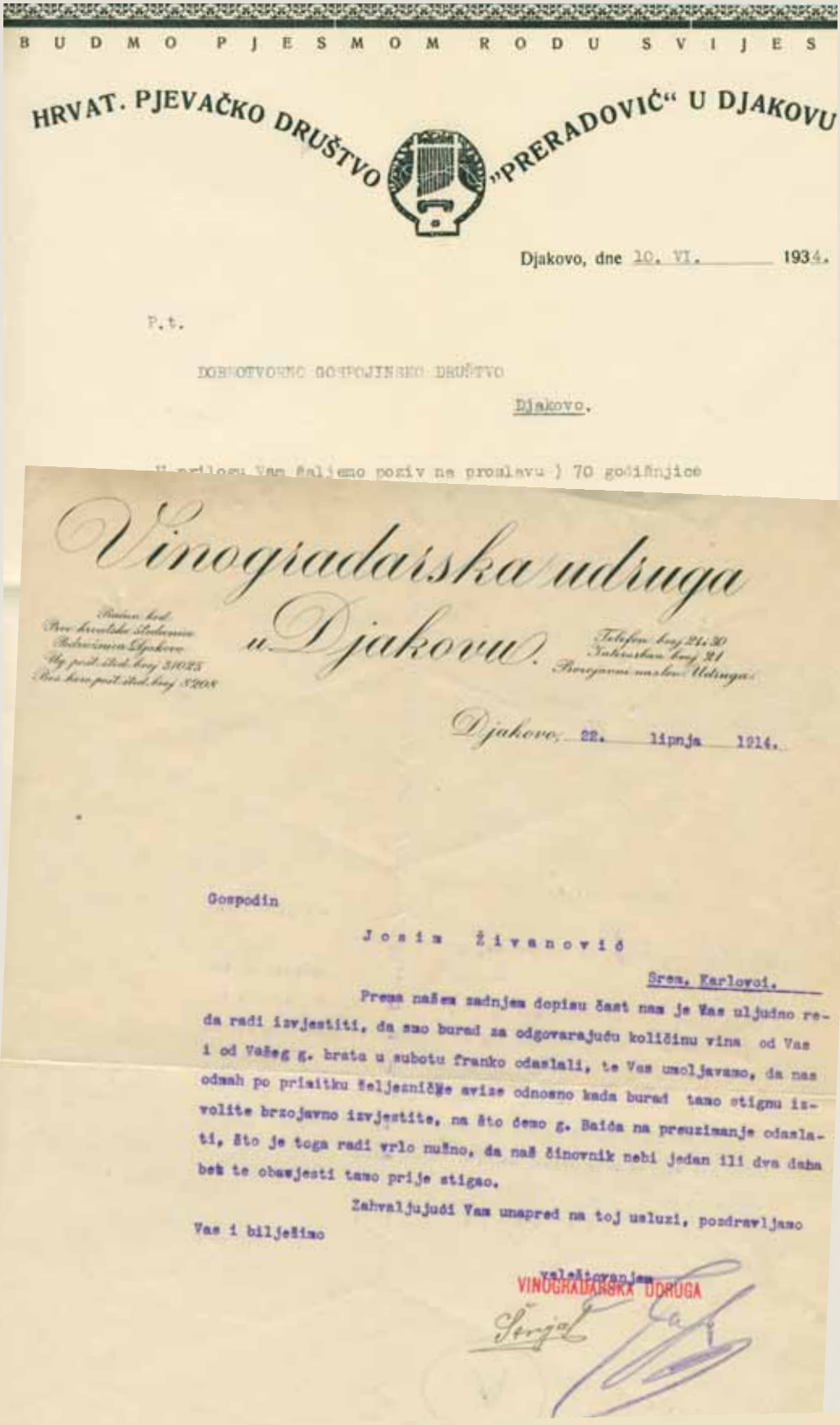

B U D M O P J E S M O M R O D U S V I J E S

HRVAT. PJEVAČKO DRUŠTVO "PRERADOVIĆ" U DJAKOVU

Djakovo, dne 10. VI. 1934.

P.t.

DOBROTVORNO GOSPOJINSKO DRUŠTVO

Djakovo.

U prilogu Vas šaljemo poziv na proslavu) 70 godišnjice

Vinogradarska udruga u Djakovu.

Djakovo, 22. lipnja 1914.

Gospodin

Josim Živanović

Sreu. Karlovci.

Prema našem zadnjem dopisu čast nam je Vas uljudno re-
da radi izvjestiti, da smo burad za odgovarajuću količinu vina od Vas
i od Vašeg g. brata u subotu franko odaslali, te Vas umoljavamo, da nas
odmah po primitku željezničke avize odnosno kada burad tamo stignu iz-
volite brzojavno izvjestite, na što ćemo g. Baida na preuzimanje odasla-
ti, što je toga radi vrlo nužno, da naš činovnik nebi jedan ili dva dana
bez te obavjesti tamo prije stigao.

Zahvaljujući Vam unapred na toj usluzi, pozdravljamo
Vas i bilježimo

Valeščovanjem

VINOGRADARSKA UDRUGA

Đakovo, 1934.

Hrvat. Pjevačko društvo «Preradović» u Djakovu, Đakovo, 1934.

Vinogradarska udruga, Đakovo, 1914.

Hrvatska žena, Đakovo, 1940.

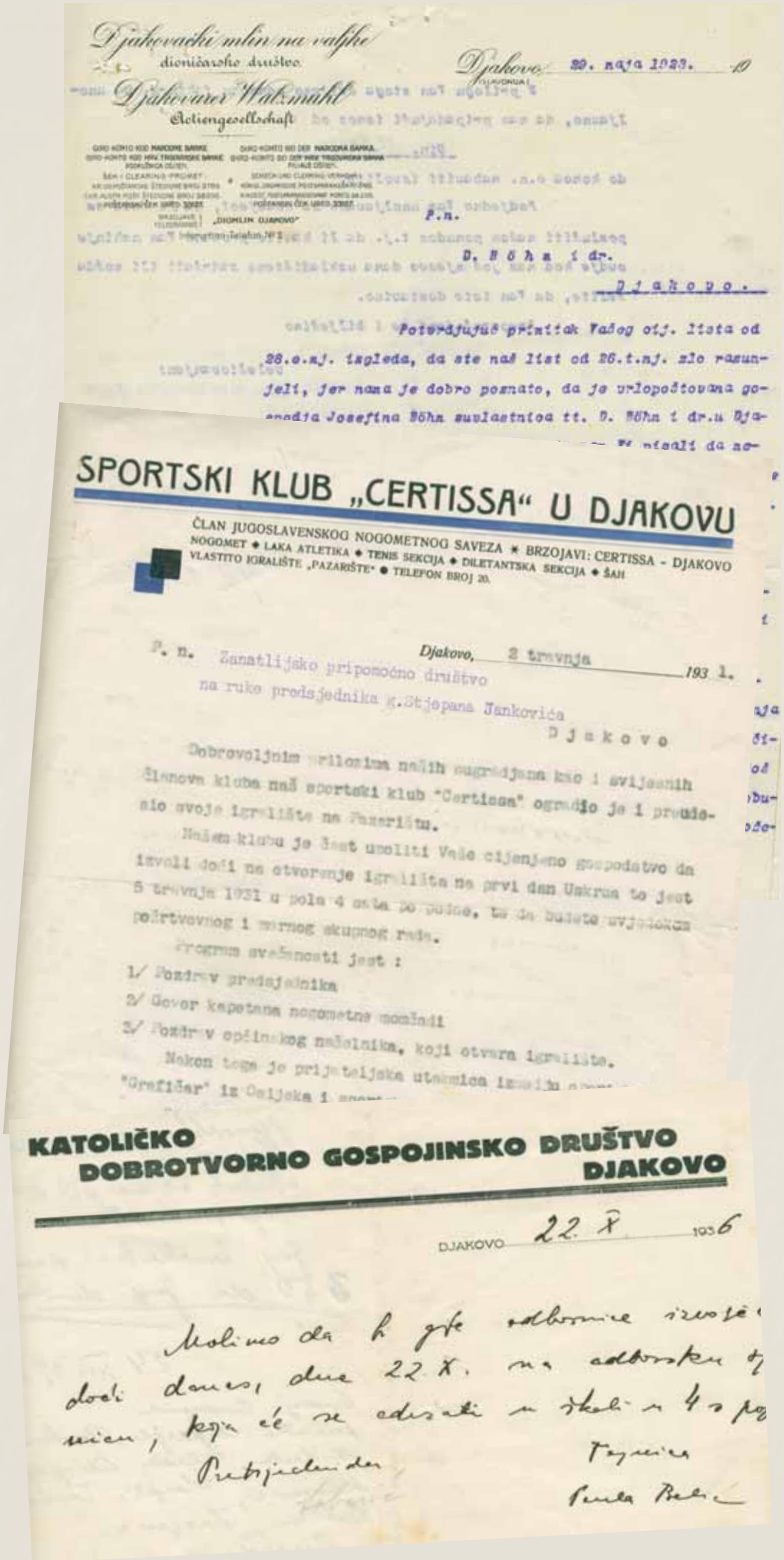

Đakovački mlin na valjke, Dioničko društvo, Đakovo, 1923.

Sportski klub «Certissa» u Djakovu, Đakovo, 1931.

Katoličko dobrotvorno gospojinsko društvo, Đakovo, 1926.

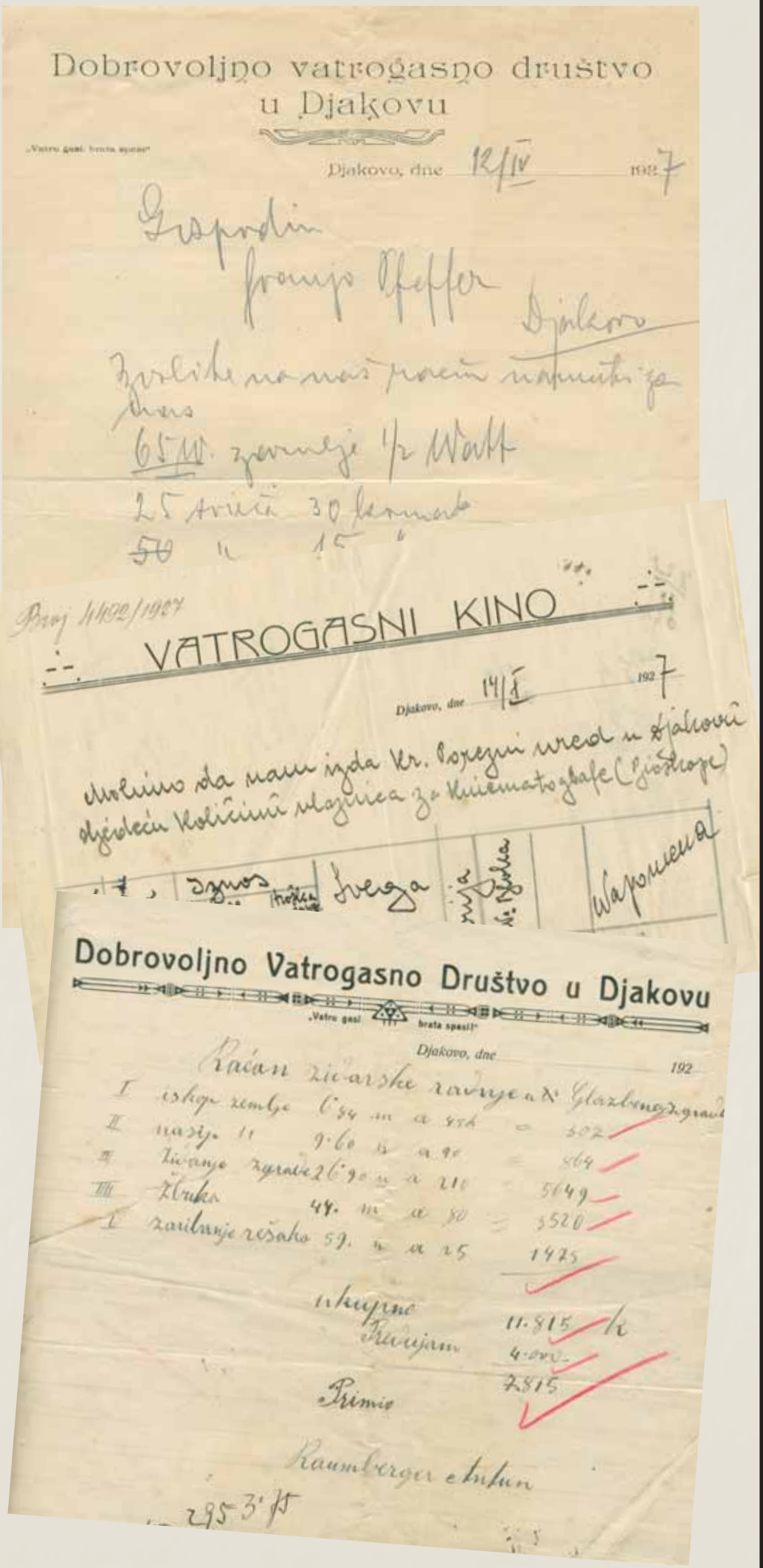

Dobrovoljno vatrogasno društvo, Đakovo 1927.

Vatrogasni kino, Đakovo 1927.

Dobrovoljno vatrogasno društvo, Đakovo ?

ostali

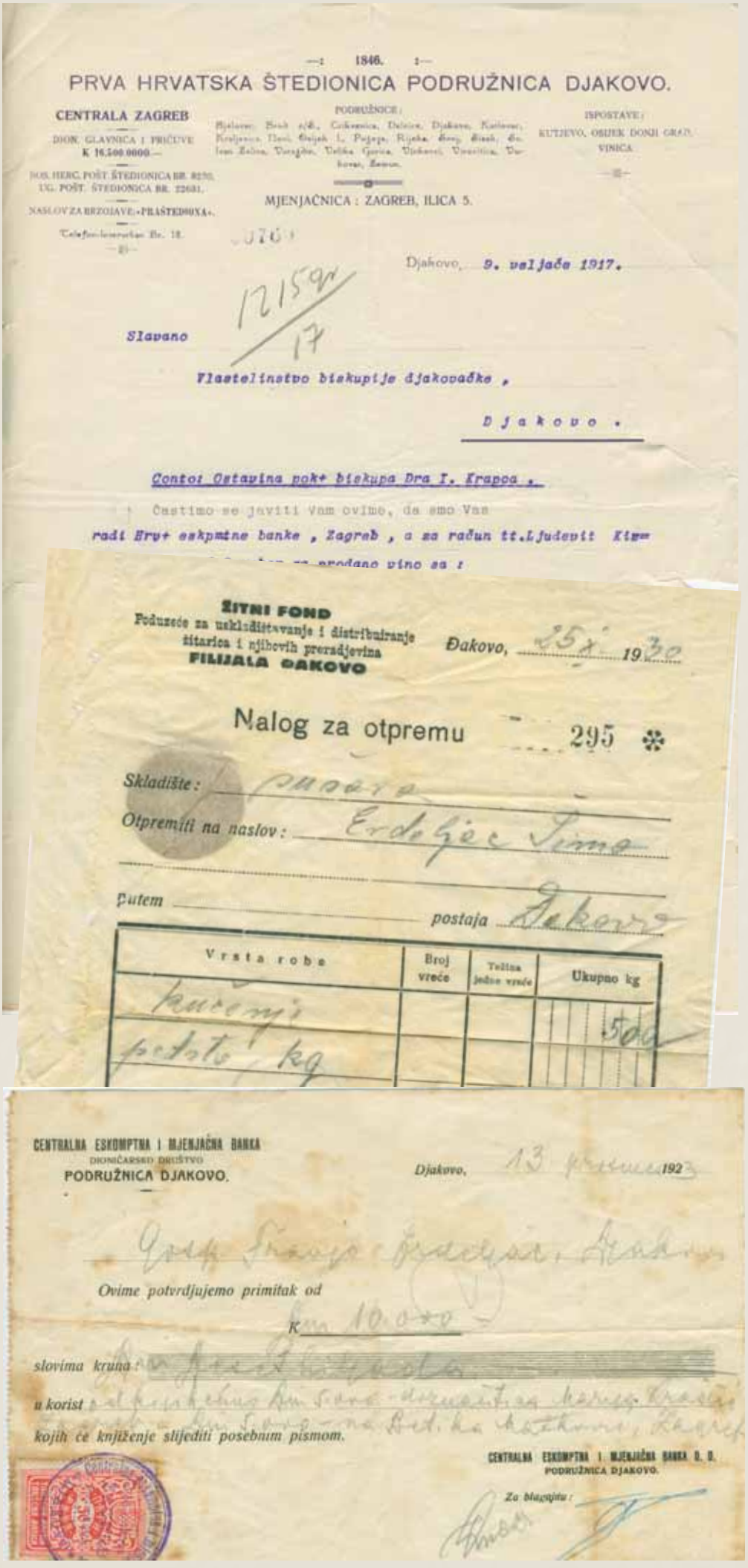

—: 1846. :—

PRVA HRVATSKA ŠTEDIONICA PODRUŽNICA DJAKOVO.

CENTRALA ZAGREB

DION. GLAVNICA I PRIČUVE K 16,500.0000.—

DOS. HERC. POŠT. ŠTEDIONICA BR. 8250. UG. POŠT. ŠTEDIONICA BR. 22681.

NASLOV ZA BRZOJAVE: »PRAŠTEDIONA«.

Telefon-interurban Br. 18.

PODRUŽNICE:

ISPOSTAVE:

MJENJAČNICA: ZAGREB, ILICA 5.

Djakovo, 9. veljače 1917.

Slavano

12159/17

Vlastelinstvo biskupije djakovačke,

Djakovo.

Conto Ostavina pok+ biskupa Dra I. Krapca,

Častimo se javiti Vam ovime, da smo Vas

radi Ery+ eskpmtne banke, Zagreb, a za račun tt.Ljudevit Kiw=

ŽITNI FOND

Poduzeće za uskladištavanje i distribuiranje žitarica i njihovih preradjevina

FILIJALA ĐAKOVO

Đakovo, 25. 1930

Nalog za otpremu 295

Skladište: [illegible]

Otpremiti na naslov: Erdeljac Tima

Putem _____ postaja Đakovo

Vrsta robe	Broj vreće	Težina jedne vreće	Ukupno kg
kukuruz			500
pšenica kg			

CENTRALNA ESKOMPTNA I MJENJAČNA BANKA

DIONIČARSKO DRUŠTVO

PODRUŽNICA DJAKOVO.

Djakovo, 13 [illegible] 1923

Ovime potvrdjujemo primitak od

K 10.000

slovima kruna: [illegible]

u korist [illegible]

kojih će knjiženje slijediti posebnim pismom.

CENTRALNA ESKOMPTNA I MJENJAČNA BANKA D. D.

PODRUŽNICA DJAKOVO.

Za blagajnu:

Prva hrvatska štedionica – Podružnica Djakovo, Đakovo, 1917.

Žitni fond – Poduzeće za uskladištavanje i distribuiranje žitarica i njihovih preradjevina, Đakovo, 1930.

Centralna eskomptna i mjenjačna banka – Podružnica Djakovo, Đakovo, 1923.

BISKUPSKI ORDINARIJAT
ĐAKOVO

Đakovo, 22. lipnja 1937.

Broj 913/937.

Predmet: Proslava Katoličkog dana u Đakovu, prošnja i učestovanje.

Uglednо
HRVATSKO KATOLIČKO GOSPOJINSKO DRUŠTVO
Đ A K O V O.

Odboru za proslavu KATOLIČKOG DANA

Dobro biskupije đakovačke

Đakovo

Poštanska stalnica Zagreb 35.703
Telefon: Centrala ured broj 29
Brzojavi: Ordinarijat, Djakovo

Djakovo, 29.I.1942.

P.n.
Trgovinsko veleobrtna komoru

O s i j e k.

Savezno sa Vašom okružnicom br.661/42 od 22.I.o.g. častimo se izvjestiti Vas,da naš mlin "Štedilu"potrebuje godišnje za pogon a kod potpunog iskorišćenja kapaciteta oko 2.260 pr.mto.bukovih i cerovih cjepanica.

Za Dom spremni

DOBRO BISKUPIJE Đ A KOVAČKE
ĐAKOVO

Biskupski ordinarijat Đakovo, Đakovo, 1937.

Gospodarska voćarska, povrtljarska i vinogradarska zadruga u Djakovu, Đakovo, 1924.

Dobro biskupije đakovačke, Đakovo, 1942.

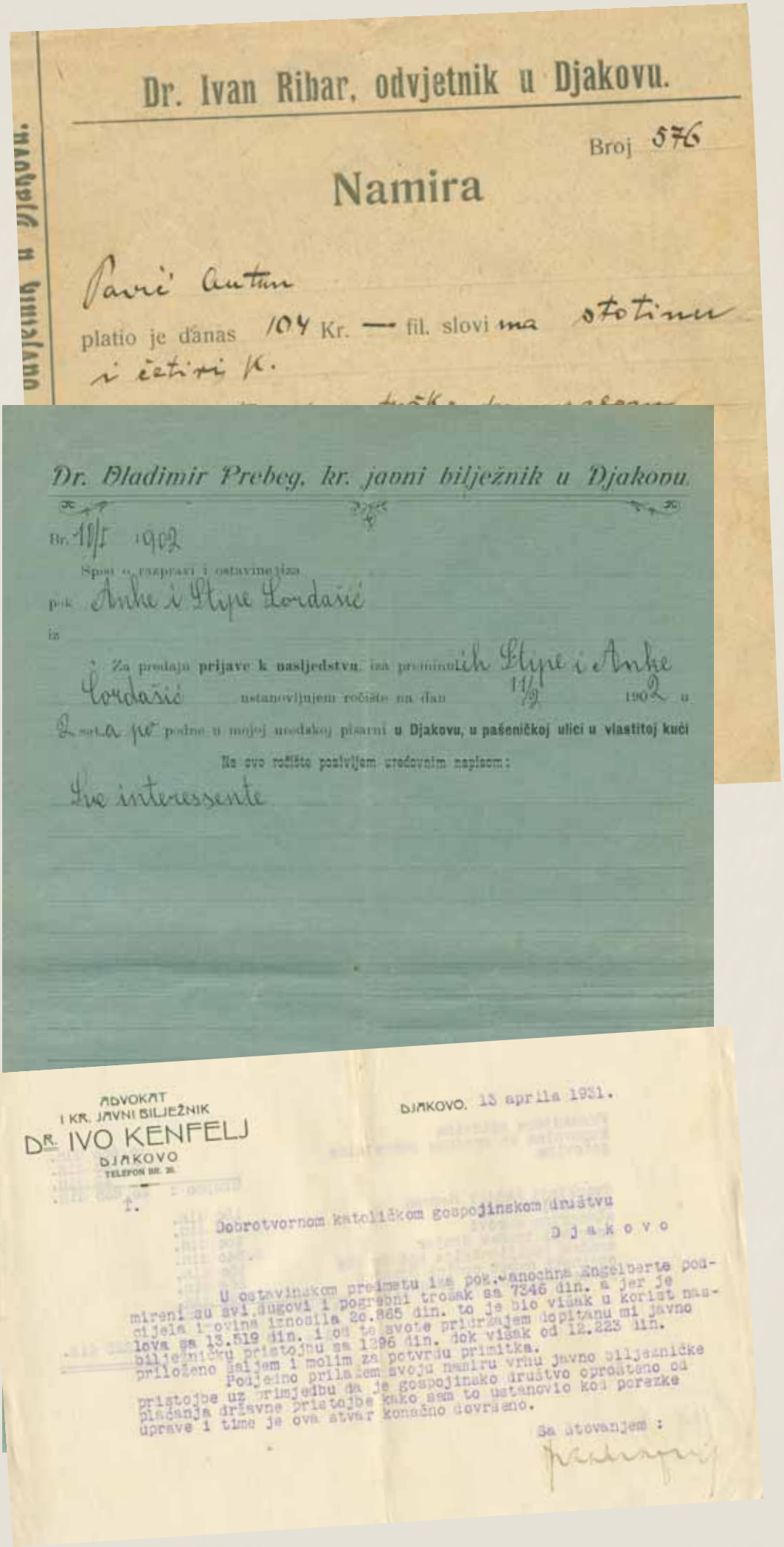

Dr. Ivan Ribar, odvjetnik u Djakovu.

Broj 576

Namira

Pavri Antun

platio je danas 104 Kr. — fil. slovi sto tinu i četiri K.

Dr. Vladimir Prebeg, kr. javni bilježnik u Djakovu

Br. 11/I 1902

Spor o razpravi i ostavinsku

pok. Anke i Stipe Lordašić

iz

Za predaju **prijave k nasljedstvu** iza preminulih Stipe i Anke Lordašić ustanovljujem ročište na dan 11/2 1902 u 2 sata pr. podne u mojoj uredskoj pisarni **u Djakovu, u pašeničkoj ulici u vlastitoj kući**

Na ovo ročište pozivljem uredovnim napisom:

Sve interessente

ADVOKAT
I KR. JAVNI BILJEŽNIK
DR. IVO KENFELJ
DJAKOVO
TELEFON BR. 20.

DJAKOVO, 13 aprila 1931.

Dobrotvornom katoličkom gospojinskom društvu

Djakovo

U ostavinskom predmetu iza pok. Ivanochne Angelberte pomireni su svi dugovi i pogrebni trošak sa 7346 din. a jer je cijela ostavina iznosila 20.865 din. to je bio višak u korist nalova sa 13.519 din. i od te svote pridržajem dopitanu mi javno bilježničku pristojbu sa 1296 din. dok višak od 12.223 din. priloženo šaljem i molim za potvrdu primitka.

Pouljeno prilažem svoju nemiru vrhu javno bilježničke pristojbe uz primjedbu da je gospojinsko društvo oprošteno od plaćanja državne pristojbe kako sam to ustanovio koi poreznke uprave i time je ova stvar konačno dovršeno.

Sa štovanjem :

Dr. Ivan Ribar, Odvjetnik u Djakovu, Đakovo, 1918.

Dr. Vladimir Prebeg, Kr. javni bilježnik u Djakovu, Đakovo, 1902.

Dr. Ivo Kenfelj, Advokat i kr. javni bilježnik, Đakovo, 1931.

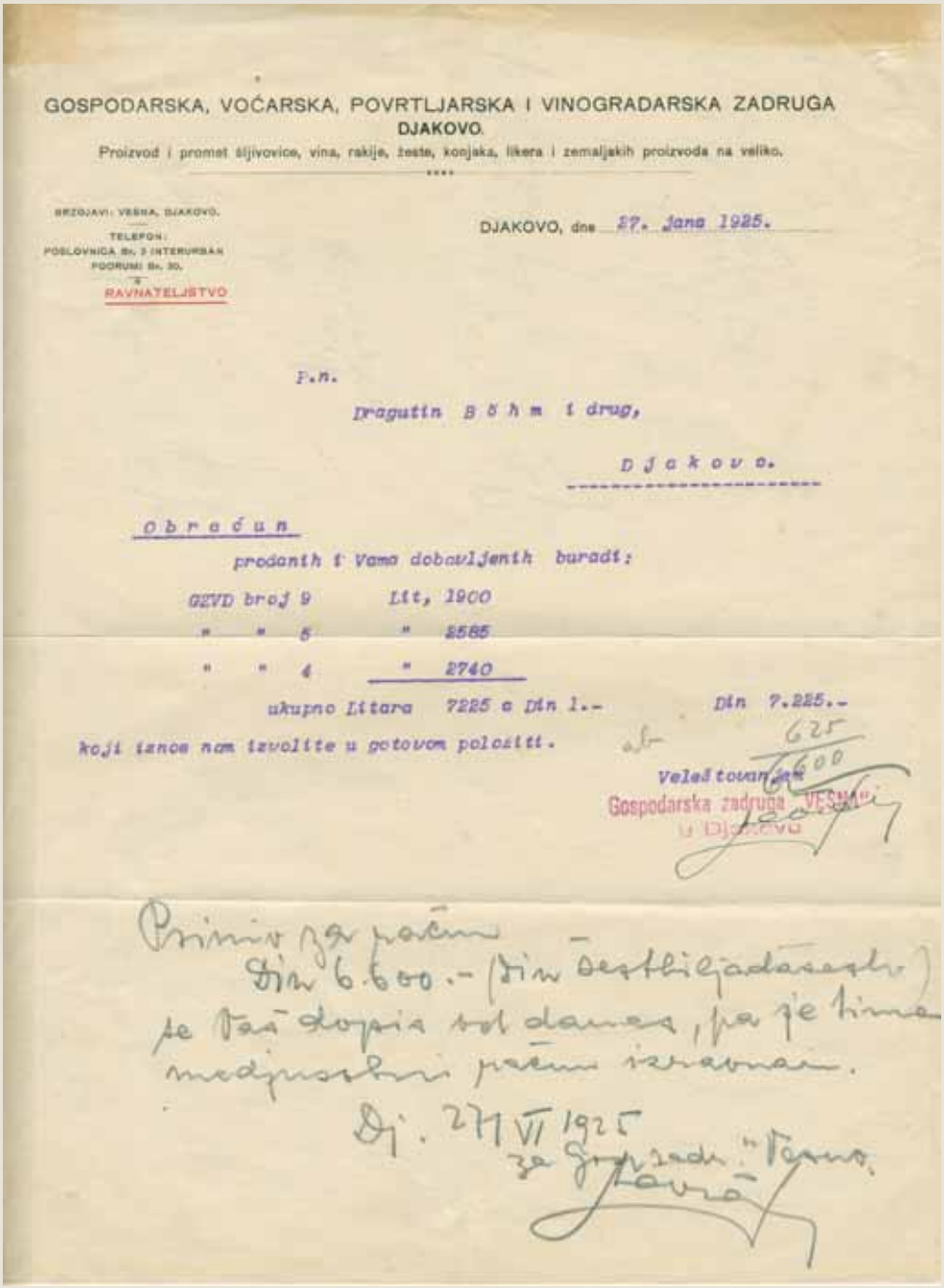

GOSPODARSKA, VOĆARSKA, POVRTLJARSKA I VINOGRADARSKA ZADRUGA
DJAKOVO.
Proizvod i promet šljivovice, vina, rakije, žente, konjaka, likera i zemaljskih proizvoda na veliko.

BRZOJAVI: VESNA, DJAKOVO.
TELEFON:
POSLOVNICA Br. 3 INTERURBAN
PODRUMI Br. 30.
RAVNATELJSTVO

DJAKOVO, dne 27. Jana 1925.

P.n.

Dragutin B ö h m i drug,

D j a k o v o.

O b r a č u n

prodanih i Vama dobavljenih buradi:

GZVD broj 9 Lit, 1900
" " 6 " 2585
" " 4 " 2740
ukupno Litara 7225 a Din 1.- Din 7.225.-

koji iznos nam izvolite u gotovom položiti.

Veleštovanjem
Gospodarska zadruga „VESNA"
u Djakovu

Primio za račun
Din 6.600.- (šest hiljada dinara)
je ta dopisa sve danas, pa je time
međusobni račun izravnan.
Dj. 27/VII 1925
Za Gospodarsku „Vesnu".

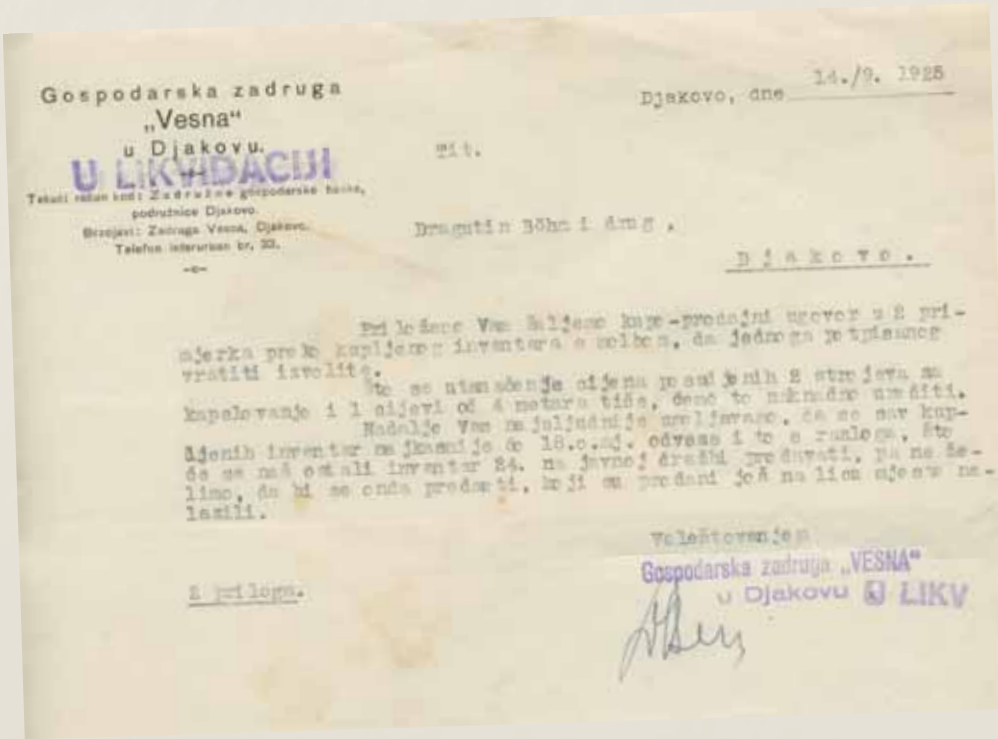

Gospodarska zadruga
„Vesna"
u Djakovu.
U LIKVIDACIJI
Tekući račun kod Zadružne gospodarske banke, podružnice Djakovo.
Brzojavi: Zadruga Vesna, Djakovo.
Telefon interurban br. 33.

Djakovo, dne 14./9. 1928

Gdi.

Dragutin Böhm i drug.

D j a k o v o.

Prilažemo Vam kupo-prodajni ugovor u 2 primjerka prema kojemu je inventara o kolbom, da jedan potpisanog vratiti izvolite.

Što se nismoženja otjeva praznih s strojeva na kupelovanje i 1 otjevi od 4 metara tiče, ovo to nikada uraditi.

Nadalje Vas molimo, da se nam kupljenih inventar najkasnije do 10.o.mj. odvezu i to u cijelom, što da se naš ostali inventar 24. na javnoj dražbi prodavati, pa ne želimo, da bi se onda prodati, koji su prodani još na licu otjeva nalazili.

Veleštovanjem
Gospodarska zadruga „VESNA"
u Djakovu U LIKV

S prilogom.

Gospodarska, voćarska, povrtljarska i vinogradarska zadruga Djakovo, Đakovo, 1925.

Gospodarska zadruga «Vesna», Đakovo, 1925.

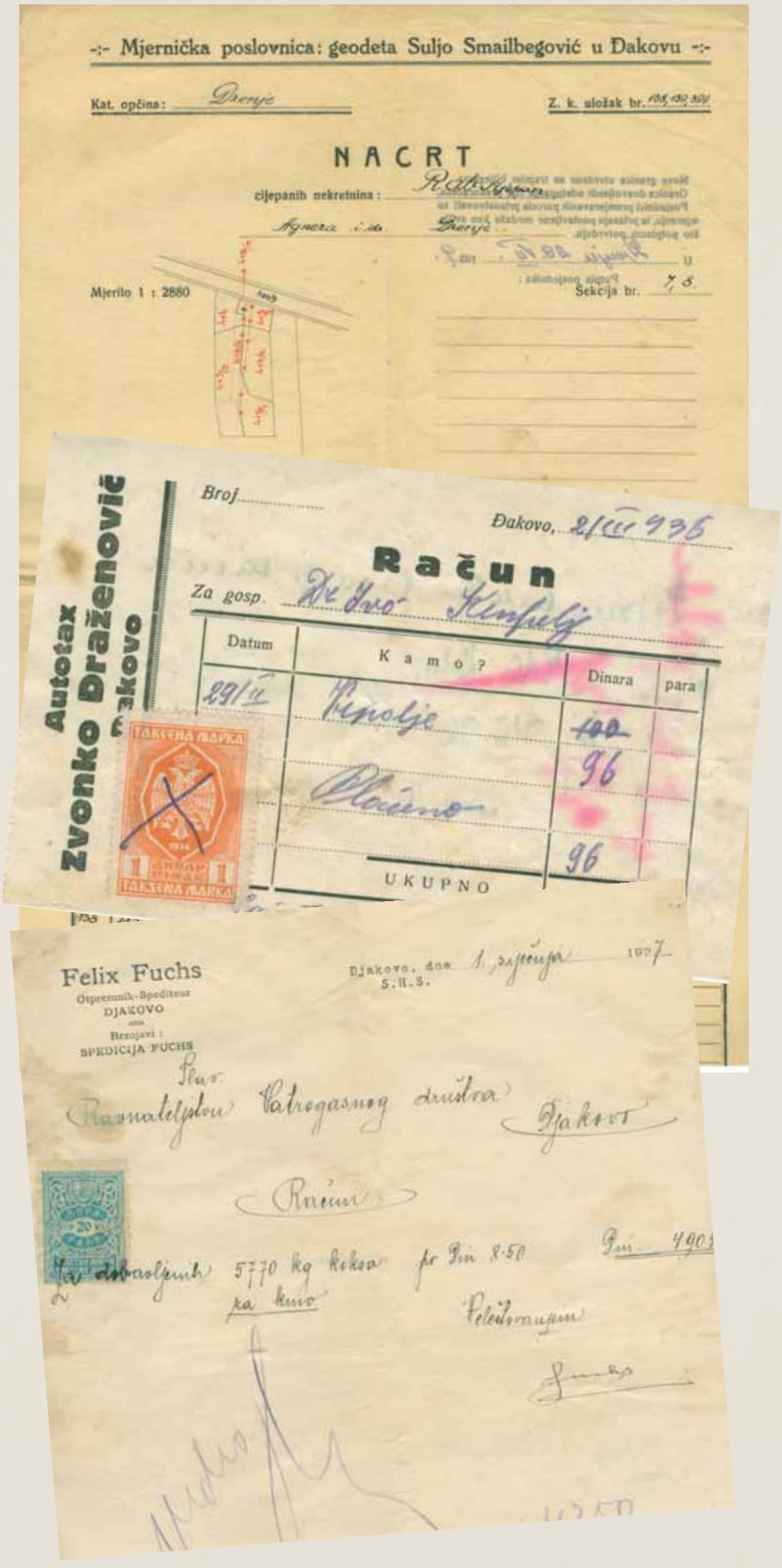

Suljo Smailbegović, Mjernička poslovnica, Đakovo, 1939.

Zvonko Draženović, Autotax, Đakovo, 1936.

Felix Fuchs, Otpremnik – Spediteur, Đakovo, 1927.

Popis izloženih memoranduma

Obrtnici

1. Makso Bruck, Knjigotiskara, knjižara, knjigovežnica i tvornica stampiglija, Đakovo, 1927.
2. Makso Bruck, Nakladna knjižara, knjigotiskara i knjigovežnica, Đakovo, 1925.
3. Makso Bruck, Knjigotiskara i nakladna tiskara, Đakovo, 1929.
4. Adam Brajer, Stolarija za gradnju i pokučstvo, Đakovo, 1927.
5. M. Kraljević, Knjigotiskara, Đakovo, 1925.
6. M. Kraljević, Knjigotiskara, Đakovo, 1926.
7. M. Kraljević, Knjigotiskara, Đakovo, 1925.
8. Ferdo Pletz, Bravarska radionica, Đakovo, 1925.
9. Mato Lay, Sedlar i tapetar, Đakovo, 1927.
10. Franjo Miškovsky, Sobo-pismoslikar i ličilac, Đakovo, 1924.
11. Franjo Miškovsky, sobo-pismo slikar i ličilac, Đakovo, 1925.
12. Viktor A. Pejak, Umjetnički fotografski zavod, Đakovo, 1927.
13. Franjo Pfeffer, Mehanička radiona i skladište svih električnih potrepština – Trgovina šivačih strojeva i kotača, Đakovo, 1930.
14. Franjo Pfeffer, Skladište šivačih strojeva, dvokolica, gramofona i mehanička
    Radiona, Đakovo, 1925.
15. Franjo Pfeffer, Mehanička radiona i skladište svih električnih potrepština – Trgovina šivaćih strojeva i kotača, Đakovo, 1927.
16. Sredotočna pecara žeste, Đakovo, 1924.
17. Centralna pecara žeste, Đakovo, ?.
18. Biskupijska tiskara Đakovo. Đakovo, 1933.
19. Antun Müller i sin, Strojarsko-mehanička radiona, Đakovo, 1927.
20. Antun Müller i sin, Strojarsko-mehanička radiona, Đakovo, ?.
21. Stjepan Poljak, Gradjevni i pokućni stolar, Đakovo, 1924.
22. Franjo Kindl, krojač, Đakovo, 1925.
23. Mijo Halasz, Urar i draguljar. Đakovo, 1926.
24. Mijo Halasz, Urar, draguljar i zlatar, Đakovo, 1925.
25. Mijo Halasz, Urar, draguljar i zlatar, Đakovo, ?.
26. Franjo Cindrić, Pekarna, Đakovo, 1925.
27. Stjepan Vohalsky, Strojo i gradjevni bravar, Đakovo, 1924.
28. Pavao Stubbe, Prva hrv.-slav. Sred. Maslarina, Đakovo, ?.
29. Hinko Brand i drug, Đakovo, 1924.
30. Udruženje zanatlija za srez Đakovo, Đakovo, 1938.
31. Obrtna komora – Povjereništvo župske izpostave Velike župe Baranja za kotar Đakovo, Đakovo, 1945.

Trgovina

32. Ladislav Hager, Veliko skladište razne staklarske robe, Đakovo, 1925.
33. Ladislav Kerschner, Trgovina mješovite robe, tvornica kreča, prodaja cementa, pieska i ljepenke, Đakovo, 1914.

34. Ladislav Kerschner, Industrija kreča, prodaja cementa, pijeska, šljunka,
Ljepenke za izradu zida i pokrivanje krovova na veliko i malo, Đakovo, 1926.
35. Ladislav Kerschner, Trgovina mješovite robe, tvornica kreča, prodaja cementa, pieska i ljepenke, Đakovo, 1923.
36. Josip Šips, Đakovo, 1924.
37. Josip Šips, Đakovo, 1927.
38. Josip Šips, Zastupnik Standard oil kompanije iz New Yorka, Đakovo, 1922.
39. Josip Dollenčić, Spezerei, porcellan i papier handlung, Đakovo, 1878.
40. Rudolfo Boda, Trgovina željezom i mirodijom «K slonu», Đakovo, 1924.
41. Rudolfo Boda, Trgovina željezom i mirodijom «K slonu», Đakovo, 1920.
42. Franjo Böhm, Trgovina mješovite robe / Eisen und specerei-handlung, Đakovo, 1924.
43. D. Böhm i drug, Veleprodaja žestokih pića – vina, rakije, šljivovice, ruma, liqera itd., Đakovo, 1925.
44. Franjo Böhm, Gvoždjara, Đakovo, 1926.
45. Jakob Silberberg, Trgovina na veliko i malo, Đakovo, 1933.
46. Filip Brodt, Uvoz i izvoz tehničkih proizvoda, Đakovo, 1918.
47. D. Reichsman Sohn, Đakovo, 1923.
48. D. Reichsmana sin, Đakovo, 1923.
49. D. Reichsmana sin, Đakovo, ?.
50. D. Reichsmana sin, Đakovo, 1923.
51. Isidor Loschitz, Trgovina manufakturne robe, Đakovo, ?.
52. Vatroslav Ratkaj, Trgovina manufakture, kratke, pletene robe i marama, Đakovo, 1924.
53. Jakov Türkl, Trgovina koža, 1927.
54. Atanasije Subotić, Trgovina gradjevnog drva, Đakovo, 1923.
55. Mavro Wamoscher, Trgovina gradjevnog drva i tvornica cementne robe, Đakovo, 1927.
56. Mavro Vamoscher, Trgovina gradjevnih drva, dasaka, letava i ploča za izoliranje, Đakovo, 1912.
57. Trgovački dom Florijana Stanetija, Đakovo, 1922.
58. Udruženje trgovaca za srez Đakovo, Đakovo, 1941.

Društva

59. Djakovarer Walzmühl, Aktiengesellschaft, Đakovo, 1923.
60. Đakovački mlin na valjke, Tvornica keksa i hranivih proizvoda, Đakovo, 1923.
61. Đakovački mlin na valjke, Dioničko društvo, Đakovo, 1923.
62. Vinogradarska udruga, Đakovo, 1914.
63. Sport klub Gradjanski, Đakovo, 1936.
64. S.K. Certissa, Đakovo, 1936.
65. Sportski klub «Certissa» u Djakovu, Đakovo, 1931.
66. Hrvat. Pjevačko društvo «Preradović» u Djakovu, Đakovo, 1934.
67. Hrvatski sokol, Đakovo, ?.
68. Sokolsko društvo u Đakovu, Đakovo, 1934.

69. Dobrovoljno vatrogasno društvo u Djakovu, Đakovo, 1930.
70. Dobrovoljno vatrogasno društvo u Djakovu, Đakovo, 1927.
71. Dobrovoljno vatrogasno društvo u Djakovu, Đakovo, ?.
72. Vatrogasno kino u Djakovu, Đakovo, 1928
73. Hrvatska žena, Đakovo, 1940.
74. Zadružna gospodarska banka d.d., Podružnica Djakovo, Đakovo, 1923.
75. Djakovački paromlin «Sloga» - Weiss i drugovi, Đakovo, 1943.
76. Katoličko dobrotvorno gospojinsko društvo Đakovo, Đakovo, 1935.

Ostalo

77. Biskupski ordinarijat Đakovo, Đakovo, 1937.
78. Dobro biskupije đakovačke, Đakovo, 1942.
79. Gospodarska, voćarska, povrtljarska i vinogradarska zadruga Djakovo, Đakovo, 1925.
80. Gospodarska zadruga «Vesna», Đakovo, 1925.
81. Prva hrvatska štedionica – Podružnica Djakovo, Đakovo, 1917.
82. Prva hrvatska štedionica – Podružnica Djakovo, Đakovo, 1937.
83. Felix Fuchs, Otpremnik – Spediteur, Đakovo, 1927.
84. Dr. Švarcmajer Antun, Javni beležnik u Djakovu, Đakovo, ?.
85. Dr. Marko Vučetić, Advokat, Đakovo, 1935.
86. Dr. Ivo Kenfelj, Advokat i kr. javni bilježnik, Đakovo, 1931.
87. Dr. Ivan Kenfelj, Advokat i javni bilježnik, Đakovo, ?.
88. Dr. Ivan Kenfelj, Kr. Javni bilježnik za I. kotar u Djakovu, Đakovo, Đakovo, 1931.
89. Dr. Ivan Ribar, Odvjetnik u Djakovu, Đakovo, 1918.
90. Dr. Vladimir Prebeg, Kr. javni bilježnik u Djakovu, Đakovo, 1902.
91. Dr. Žiga Neumann, Kr. županijski fizik, Đakovo, 1929.
92. Mr. Hugo Fuchs, Ljekarna «Sv. Duhu», Đakovo, ?.
93. Zvonko Draženović, Autotax, Đakovo, 1936.
94. Ivan Heiling, Autotax, Đakovo, 1928.
95. Antun Tomesić, Autotax, Đakovo, 1928.
96. Žitni fond – Poduzeće za uskladištavanje i distribuiranje žitarica i njihovih preradjevina, Đakovo, 1930.
97. Zajednica doma i škole na Drž. gađanskoj školi i Đakovu, Đakovo, 1938.
98. Suljo Smailbegović, Mjernička poslovnica, Đakovo, 1939.
99. Centralna eskomptna i mjenjačna banka – Podružnica Djakovo, Đakovo, 1923.
100. Gospodarska voćarska, povrtljarska i vinogradarska zadruga u Djakovu, Đakovo, 1924.